

KUN ÉN GUD?

Lige fra religionsstifteren Muhammeds død i 632 har kristne og muslimer været i omtrent uafbrudt krig mod hinanden. Landområder er blevet erobrede, folkeslag undertvungne eller tilintetgjorte, millioner af mennesker har lidt i religionens navn.

KUN ÉN GUD belyser de overgreb mod menneskeheden, der er blevet begået i Guds og Allahs navn og fortæller om nogle af de krige, der er blevet ført mod forskellige folkeslag for at udbrede "Det hellige Budskab".

Bogen giver ligeledes svar på tidens brændende spørgsmål: Er det samme Gud, der er tale om i de to religioner, Kristendommen og Islam, der begge er blevet kaldt krigeriske religioner, ligesom bogen også udreder trådende mellem historiens og overleveringens sammenvævning af religion, gamle hedenske stammetraditioner og politik.

KUN ÉN GUD er et oplæg til en debat om forskellene i de to vidt forskellige verdensreligioner, Kristendom og Islam, som begge siges at indeholde et budskab til "hele menneskeheden".

Journalist og forfatter Elsebeth Halckendorff har også skrevet bøgerne: "Og de onde lo", "Du må jo ku' li' det" samt "Når Gud er død".

DK årgang 2001, nr.1 kr. 99,-
hjemmeside og leksikon: www.islaminfo.dk

IS

3605846687

101

KØBENHAVNS
KOMMUNES
BIBLIOTEKER

9 788791 107009

29.7

Elsebeth Halckendorff: Kun én Gud?

MAG

KUN ÉN GUD?

Elsebeth Halckendorff

HB
HUS

Rafael-DK

KUN ÉN GUD?

Elsebeth Halckendorff

Rafael-DK

”Ethvert træ kendes på sin frugt. Man plukker jo ikke figner af tjørn,
høster heller ikke druer af en tornebusk.”

(Lukas evangeliet kapitel 6, vers 44)

Indhold

Det guddommelige –

De tre store religionsgrundlæggere:

Moses –

Jesus Kristus –

Muhammed –

Arabien inden Muhammed

Islams storhedstid

Islams videre erobringer og nederlag i Europa

1000 års krig

Konflikten mellem kristendom og Islam

Barnabas evangeliet

Korstogene

Forbrydelser begået i kristendommens navn:

Heksebrændinger

Amerikas erobring

Slaveri

Kun én Gud?

– Gud som politiker

Det guddommelige

Lige så langt tilbage som menneskets eksistens kan spores, kan det bevises, at mennesket altid har troet på noget, som var større end det selv, noget guddommeligt.

Med visse afvigelser var billedet af det guddommelige over alt i verden omtrent det samme: Den højeste gud og et mylder af småguder og/eller ånder, der sørgede for de praktiske detaljer i alle dele af menneskets liv.

Med sang, dans og offergaver, lige fra små varer til menneskeofringer, tilbad mennesket sine guder for enten at formilde dem til at være mennesket venligt stemt eller for at bede om hjælp i alskens situationer. I en række kulturer stod nogle mennesker, de såkaldte shamaner, guderne og ånderne meget nær, i andre kulturer var guderne så menneskelige, at historien om dem udviste eksempler på, at de ligefrem "steg ned" fra deres høje stade for fysisk at gribe ind i menneskers og begivenheders skæbne.

De forskellige guddomme afspejlede de forskellige stammekulturers særpræg. Jo blidere en stammekultur var, jo blidere var dens guder. Og omvendt jo mere krigerisk en stammekultur var, jo mere krigerisk var dens guder. Et godt eksempel er de krigeriske azteker i Mellemerika, hvis højeste gud, Huitzilopochtli, blev tilbedt som en kosmisk kriger og identificeret med solguden Tonatiuh. Aztekerne betragtede sig som Huitzilopochtli's udvalgte folk, og denne gud var da også enestående for dette folk, hvilket vil sige, at man ikke finder Huitzilopochtli's modsvar i nogen anden på den tid herskende religion. Huitzilopochtli krævede menneskeofre, og det er til denne gud, at vi har senere beretninger om spaniere, som blev ofret ved, at deres brystkasser blev åbnet med en flinte- eller obsidiankniv, hvorefter hjertet blev skåret ud.

Med jødedommen og Moses dukker der for første gang i historien et billede op af kun én Gud, der hverken har nogen over, under eller ved siden af sig, men denne Gud henvender sig imidlertid kun til den jødiske folkestamme og pålægger Moses en række opgaver, blandt andet at få sat punktum for de menneskeofringer, der fandt sted i Israel blandt de dengang derboende, og senere uddøde, syv stammer. Da jøderne opfattede Guds ord til dem som en pagt mellem dem og Gud, som ikke vedkom nogen andre, fandtes der kun i mindre grad

missionsvirksomhed (proselytisme) sted overfor andre folkeslag, som sideløbende med jøderne fortsatte med at tilbede deres lokale guder.

Med Jesus opstår kristendommen og et nyt billede af den eneste Gud, den åndelige, men til forskel fra jødedommen gør Jesus klart, at den indeholder et budskab til alle mennesker. Med kristendommens udbredelse af budskabet om kærlighed, tilgivelse og barmhjertighed måtte kirken ofte gå på kompromis med de i forvejen herskende religioner, og man kunne derfor se, at gamle stammeguder, især i missionsområder og senmiddelalderen, undertiden fandt deres plads som helgener eller engle, som menneskene imidlertid snart begyndte at påkalde sig og give ordrer om hjælp til alskens daglige bagateller. Det er klart, at kirken ikke kunne have denne hedenske hersen omkring med engle og helgener, og den måtte derfor tage skridt til at forbyde denne dyrkelse. Englene var Guds tjenere. Ikke menneskenes. Og reformationen var bl.a. et opgør med helgendyrkelsen.

Kristendommen havde svært ved at bundfælde sig blandt datidens primitive folkestammer, som var vant til andre håndfaste metoder og derfor havde svært ved at identificere sig med en kærlighedens gud, som ikke forlangte ofre af menneskene, men derimod ofrede til dem.

Med Islam træder billedet af det guddommelige som lovgiver og krigergud igen ind i billedet for at forlange sine love udbredt over hele verden i påberåbelse af at være den eneste ene og i øvrigt den samme som den kristne Gud...

De tre store religionsstiftere

Moses

Jødedommens profeter som formidlere af Guds ord.

Jødedommen som religion har udviklet sig under indflydelse af især to institutioner:

1) Tempeltjenesten og 2) profeterne.

1) Den fælles tempeltjeneste var den institution, som skulle være med til at binde de 12 jødiske stammer sammen. Især navnet på Judas stamme fik betydning, idet jøderne opkaldtes efter stammen juda = jøde. Stammerne - af hvilke nogle kom fra Ægypten - slog sig sammen i et stammeforbund under dommere, siden under kongerne Saul, David og Salomon. Under David og Salomon voksede riget til en lokal stormagt, dog aldrig større, end de var udsat for fare fra stormagterne Ægypten, Assyrien og Babylon. Centralhelligdommen for stammerne var pagtens ark med Moseloven, som David lod anbringe på Tempelbjerget i Jerusalem 1000 år før Kristus, og som Salomon byggede et storslået tempel for, i hvis allerhelligste kun ypperstepræsten måtte komme én gang om året. Til templet var knyttet et meget stort antal præster, som varetog offertjenesten.

2) Den anden vigtige religiøse institution var de jødiske profeter.

Profeterne var især en institution, som rådgav, førte og vejledte det jødiske folk og dets konger, idet man anså dem for i højere grad end andre, at kunne høre Jahwes ord. Ofte indledte en profet en meddelelse fra Gud med ordene "Således siger Herren". Jøderne erkendte at ikke alle profeter var lige sande. Nogle talte slet og ret folk efter munden. I særdeleshed talte de profeter, som var tilknyttet hoffet, kongen efter munden. Derfor ser man hurtigt danne sig ordet "løgneprofeter", dvs. profeter, som suger budskaber ud af fingrene i forventning om, at de sagde det, folk ville høre. De sande profeter virkede derimod som et korrektiv for konger og folk. De turde sige magthaverne imod ud fra den bevidsthed, at Jahwe stod bag dem. De turde at formane folket og kalde til omvendelse, undertiden med

held, men lige så ofte med den konsekvens, at de blev jaget bort og lagt for had, især af eliten. Profeterne talte de fattiges, enkernes og de faderløses sag. De ville minde folk om, at troskab er vigtigere end den ydre religiøsitet "barmhjertighed vil jeg, ej slagtoffer"

Den største og vigtigste af alle profeter var Moses, som også kaldtes "Guds ven" fordi han som den eneste havde talt med Gud "Jahwe" ansigt til ansigt. En anden profet, som havde en lignende status, var profeten Elias, som mange regnede med ville komme igen.

Profeterne gav meget forskellige budskaber, og i perioder følte man, at det var som om Gud slet ikke talte til folket, men kun gennem sit "ekko". Det var tider, hvor profetismen truede med at gå i dvale.

3) Et væsentlig forhold ved jødedommen er, at den er en lovreligion. De jødiske religiøse skrifter, kaldet Det gamle Testamente, kaldes af jøderne for "loven (Toraen) og profeterne". Loven (Toraen) var givet det jødiske folk af Jahwe med Moses som mellemmand. Toraen er identisk med de 5 Mosebøger, som man mente Moses havde været forfatter til. Mosebøgerne er dog skrevet af mange forfattere, og er endelig samlet efter jødernes fangenskab i Babylon. Medens en kerne af budene nok er gået tilbage til Moses (bl. a. de ti bud) er mere end 600 andre love lidt efter lidt vokset frem. For at tolke de mange love, opstod en tredje gruppe tekster, kaldet Mishna. Det var de lovkyndiges kommentarer til loven. Herunder til de jødiske renhedsforskrifter, som delte mennesker og dyr i ren og uren, udførlige renselsesforskrifter, love om omskæring, ofringer, fester og social omgang. Lovene udviklede sig efterhånden til et meget indviklet sæt af regler, som var svære at overholde. Grupper i samfundet, især farisæerne, mente dog, at de var mulige at overholde helt og fuld. Disse så til gengæld ned på de brede samfundslag, for hvem overholdelsen af de mange indviklede regler kunne volde problemer. Loven om kultisk renhed betød et skel i samfundet mellem grupper som ansås for urene: samaritanere, kanaanære, romere. De fromme, som krævede dødsstraf over Jesus, ville af samme grund ikke gå ind i Pilatus' palads for ikke at blive urene op til påsken. Skellet gik også gennem folket: toldere, spedalske, kvinder, som nyligt havde født eller som havde menstruation, og mange andre grupper blev skubbet ud på sidelinien

som urene. Og uren blev man, hvis man havde været i nærheden af de urene eller en død, ja endog, hvis deres skygge var faldet på en.

Så længe der stadig optrådte nye profeter - ofte flere på én gang - havde jødedommen en vældig dynamik, idet disse gang på gang kunne bringe folket eller kongen tilbage på ret spor ved flammende taler og helhjertet engagement. Men da profetismen størknede, fortabte de skriftkloge sig mere og mere i udlægning af de indviklede love og renhedsforskrifter, som var med til at forstene væsentlige sider af dagligdagen og samfundslivet. Med tempeltjenestens sammenbrud efter romernes ødelæggelse af Jerusalems tempel som jødernes helligste sted (år 70 efter Kristi fødsel), var bevarelsen og udlægningen af lovene og profeternes skrifter det eneste centrale.

Lige præcis denne noget forstenede udgave af jødedommen var det, som inspirerede Muhammad således, at omskæring, renhedsforskrifter og lovreligionen blev det væsentlige element i hans åbenbaringer, ofte skærpet og forandret under indtryk af de arabiske ørkenstammers sædvane (sunna). Muhammad havde lært jødedommen at kende, idet flere arabiske stammer var konverteret til den jødiske tro. Som centralhelligdom i islam valgte Muhammad de hedenske arabiske stammers helligdom Kaabaen i Mekka med den sorte sten, som allerede de arabiske stammer havde tilbedt. Pilgrimsrejsen til Jerusalem blev til en rejse til Mekka og Medina med Jerusalem som "det 3. ben", skønt profeten aldrig havde været her. Det blev dog ændret ved Muhammads åbenbaring om natterejsen og Himmelfarten, hvor han på fabeldyret Buraq (som er halv æsel) farer til Himmels fra jødernes Helligste sted - tempelbjerget. Muhammad erklærede, at der havde været 124.000 profeter (heraf 114 skriftprofeter), og han var den definitivt sidste (seglet), som formidlede Guds lov perfekt og endegyldigt, en lov for alle sider af menneskets liv lige fra krigsret og strafferet til hvilken hånd man skulle spise med, hvis man skulle i paradiset.

Den jødiske profettradition med profeterne som opposition til kongen, og som korrektiv og fornyelse for samfundet, blev i Islam ophævet, således at Muhammad både var regeringschef, øverste dommer og general, som alene talte Guds ord medens alle senere profeter af samme grund skulle henrettes. En anden ting, som jøderne havde haft øje for, nemlig at profeter ofte tog fejl, blev

ignoreret, således at Muhammads ord var sande ord for ord, og komma for komma.

I den ældre jødiske profetlitteratur f. eks. i Josuabogen møder vi profetiske udsagn indledt med ordene: "Således siger Herren" med befaling om drab af kvinder, børn og dyr i Guds navn, ordrer, som straks blev opfyldt (Josua 11.12-15). Denne ældre primitive profetisme, som jødedommen for længst havde skrottet, knytter islam til sig ved for eksempel Muhammads befaling om at dræbe alle jødiske mænd i byen Chajbar og at sælge kvinder og børn som slaver. Profeten som lovgiver, general og konge er en ide, vi ellers sjældent møder i stammesamfund, der for det meste adskiller tjenesten som høvding og medicinmand / shaman. Jødedommen havde for længst lært, at profeters ord ikke behøver at være Guds ord og at først historien kan afgøre om de var fra Gud. "På deres gerninger skal i kende dem".

Kristus - Ordet, som blev kød

Ingen profet har set Gud. Moses ønskede at se Gud ansigt til ansigt, men fik som svar, at "ingen kan se Gud og dog leve". I stedet drog Gud forbi og skyggede for sig selv, så Moses kun så et stærkt lys. Gud forblev skjult. Da Moses blev kaldet ved den brændende tornebusk håbede han i det mindste at få Guds navn at vide. "Når jeg kommer til Israelitterne og siger dem, at deres fædres Gud har sendt mig til dem, hvad skal jeg så svare dem, hvis de spørger om hans navn?" Gud svarede Moses: "Jeg er den, jeg er!" Og han sagde: "Således skal du sige til Israelitterne: "JEG ER har sendt mig til jer."(2.Mosebog 2.13-14).

"JEG ER" - JAHVE - er det navn, som Gud åbenbarede for Moses, et navn som jøderne hverken ville udtale eller skrive, da det var for stort og helligt at tage i munden.

Selv om jøderne anså Moses som den eneste profet, som nogensinde havde talt med Gud "ansigt til ansigt", havde han dog i grunden ikke set mere end en stykke af sandheden, ligesom Paulus skriver i Kærlighedens Højsang: "Nu ser vi i et spejl, i en gåde, men da skal vi se ansigt til ansigt. Nu erkender jeg stykkevis, men da skal jeg kende fuldt ud, ligesom jeg jo selv er kendt fuldt ud" (1.Korintherbrev

13.12). Det profeterne hørte og så, var som i et spejl, en gåde: utydeligt, spejlvendt og stykkevis. De så kun brudstykker af en mosaik. Og de Guds ord, som de gav videre, var næppe mere end en ufuldendt stammen. Derfor besluttede Gud at tale direkte, at lade sit Ord blive kød og tage bolig iblandt os (Joh.1) og i Ham åbenbare sin "herligheds glans og sit væsens udtrykte billede" (Hebr.1.3). I Kristus blev den ufuldendte sætningsstump "JEG ER" , som Moses havde modtaget, fuldendt, så ordene blev mere end et mysterium, men blev en åbenbaring: "JEG ER livets brød" (Joh.s 6.35), den som kan mætte et hvilket som helst menneske, som er modtagelig. Han er den, der med sig selv bispiser enhver som trænger til tilgivelse og trøst. Og han er mere end det: "JEG ER verdens lys"(Joh.8.12) er et vidnesbyrd om at han er det lys, som Moses havde svært ved at se uden at blive blændet. "Lyset, det sande lys, som oplyser ethvert menneske, var ved at komme til verden. Han var i verden, og verden er blevet til ved ham, og verden kendte ham ikke. Han kom til sit eget, og hans egne tog ikke imod ham. Men alle dem, der tog imod ham, gav han ret til at blive Guds børn, dem, der tror på hans navn... Og Ordet blev kød og tog bolig iblandt os, og vi så hans herlighed, en herlighed, som den Enbårne har den fra Faderen, fuld af nåde og sandhed. Johannes vidner om ham og råber: ""Det var om ham, jeg sagde: Han, som kommer efter mig, har været der forud for mig, for han var til før mig." Af hans fylde har vi alle modtaget, og det nåde over nåde; for loven blev givet ved Moses, nåden og sandheden kom ved Jesus Kristus. Ingen har nogen sinde set Gud; den Enbårne, som selv er Gud, og som er i Faderens favn, han er blevet hans tolk.(Joh.1.9-18)"

At Jesus tager Guds navn i sin mund og fuldender den ufuldendte sætning var for jøderne en uhyrlighed. Jesu ord: "JEG ER døren " (Joh.10.7), "JEG ER den gode hyrde" (Joh.10.11), "JEG ER opstandelsen og livet" Joh. 11.25) og "Jeg er vejen, sandheden og livet, ingen kommer til Faderen uden ved mig" (Joh. 14.6) vidner om en eksklusivitet, der kunne få enhver jøde til at få et chok. Ikke mindst da den gode hyrde jo netop i Det gamle Testamente er identisk med Gud. "Herren er min hyrde, jeg skal ikke mangle noget, han lader mig ligge på grønne enge...(Davids salme 23). At Jesus endog knytter til ved livets træ, at han et træet og vi er grenene (Johns 15.1) er så spektakulært at ypperstepræsten i

blasfemiretssagen mod ham naturligvis spørger: "Er du Kristus, den Højlovedes Søn?" Hvorpå Jesus svarer: "JER ER!" (på grundsproget), og i skal se Menneskesønnen sidde ved Kraftens højre hånd og komme på Himlens skyer. (Markus 14.61-62). Forinden har ypperstepræsten søgt at fælde ham på, at han havde sagt, at han ville nedbryde templet og genopbygge det på tredjedagen. Men ingen havde forstået, at det var hans død og opstandelse han talte om. Jesu svar: "JEG ER" havde det resultat, at ypperstepræsten sønderrev sine klæder som tegnet på dødsdom. Jesu ord "JEG ER" var Guds navn. Ypperstepræstens voldsomme reaktion er klar. Det var ikke forbudt at kalde sig Messias eller Menneskesøn, men det var forbudt at bruge Guds navn.

Med Jesus skete der noget totalt nyt. Det var ikke en profet der trådte frem, som famlende søgte at gengive Guds tale. Profeterne indledte med at sige: "Således taler Herren". Men når Jesus taler, er det ikke lånt autoritet, men hans egen, som for eks. når han taler til den lamme "Hvad er nemmest at sige: Dine synder forlades dig eller rejs dig og tag din bære og gå". Begge dele var lige uhyrligt. For intet menneske kan tilgive synder uden Gud alene. Og at opfordre en lam til at gå med sin bære på en sabbat var imod sabbatbudet. Jesus brød gang på gang den jødiske lov, satte sig over den, og ophævede lovene om hvad og hvem der blev anset for ren eller uren. For Gud er intet urent i sig selv, hvorfor Jesus færdedes blandt dem, som andre anså for urene: toldere, kvinder med blødninger, spedalske, døve og blinde. Jesu ord, at "Menneskesønnen er Herre over sabbatten" betød, at her var der én, som stod over den jødiske lov.

Jesus kaldte ikke sig selv Guds Søn, men "Menneskesønnen", han som ifølge profeten Daniel skulle komme på himlens skyer "og magt og ære og herredom blev givet Ham. Og alle folk, stammer og tungemål skal tjene ham, hans magt er en evig magt, aldrig går den til grunde, hans rige kan ikke forgå" (Daniel 7,13-15). Derfor sagde Jesus om sig selv, at "Menneskesønnen skal komme i magt og megen herlighed og alle hans engle med ham" for at dømme levende og døde. (Matthæus 25.31ff). Det er dog især profetierne fra profeten Esajas om "den lidende Herrens tjener", som Jesus tager sit udgangspunkt i: at han skal lide og dø som den, der bærer menneskehedens skyld på sine skuldre

(Esajas 42) og som skal korsfæstes for at frelse os (Davids Salme 22), salmen som begynder med ordene "Min, Gud, min Gud hvorfor har du forladt mig?" og som Jesus reciterer på korset. Jesus levede ud fra sine ord at "den som vil være alles herre skal være alles tjener". Derfor gennemlever Jesus et sandt menneskeliv som sandt menneske, ikke som en slags halvgud! Han lider, tørster, og bliver forladt af alle, ja må dø for gennem sin opstandelse at drage alle med sig ind i sin opstandelse. Jesus er i modsætning til profeterne ikke en, som skal viderebringe nogle ord han har hørt af Gud: Nej, Han er selve Ordet. "I begyndelsen var Ordet og Ordet var hos Gud og Ordet var Gud. Alt blev til ved ham, og uden det blev intet til af det som er. I ham var liv, og livet var menneskenes lys. Og lyset skinner i mørket, og mørket (be)greb det ikke" (Johannes 1.1-4).

Muhammed – religionsstifter, kriger og erobrere

I det 6. århundrede havde Arabien i mange århundreder kun haft meget lidt kontakt til den øvrige verden. Som på patriarkernes tid flakkede beduinerne om i ørkenen med deres hjerde og rettede op på deres knappe kår ved røveri. De stræbte op mod de rigere lande i nord, men var ikke i stand til at stable en folkevandringshær på benene, da de mange stammer hadede hinanden for meget til at kunne slutte sig sammen, og selv om de kunne være ganske frejdige, tabte de let modet og lagde aldrig faste planer. Deres krigslyst fik de kun afløb for gennem blodhævnfejder. Som forposter var der dog dannet to arabiske småriger, et op mod Syrien, som var afhængigt af Byzans (det nuværende Tyrkiet) og et op ad Eufrat landet, som var afhængigt af Persien (det nuværende Iran).

"Det lykkelige Arabiens" storhed var for længst forbi, men i halvøens sydvestlige hjørne var der stadigvæk lønsomme agerbrug og håndværk, og også oppe i en del af Vestarabien lå der frugtbar egne med en bofast befolkning. Der gik handelsveje mellem syd og nord og midtvejs, i en ellers øde egn, var der opstået en forholdsvis stor by, Mekka, hvor handelskaravanerne hvilede, og hvor der holdtes markeder.

Mekka havde en gammel helligdom, Kaaba, i hvis mur der sad en stor meteorsten, som regnedes for overmåde hellig og både inden for i helligdommen og rundt om i egnen var der sten og andre genstande, der blev tilbedt og overhældt med blod fra offerdyr. De blev regnet som boliger for guder, eller var selv guder, og fra det meste af landet søgte man til Mekka, vandrede omkring Kaaba'en og kyssede den sorte meteorsten.

Mekka husede flere jødiske handelsfolk, og fra disse hørte araberne om Den eneste Gud, og flere blandt den arabiske befolkning syslede allerede med tanken om "Allah", den ene Gud, og der var næppe stor tiltro til de gamle guder. I hvert fald ikke blandt bybefolkningen. Men den rige, herskende overklasse i Mekka, stammen Kuraisj, holdt på dem, da de trak folk til byen, som efterlod offergaver i form af guld og varer.

Samfundslivet i datidens Arabien hvilede imidlertid ikke på troen på guderne, men derimod på pligtfølelse overfor slægt og stamme og den fremmede gæst. Aandsvirksomhed trivedes kun i digtningen, der allerede havde udviklet sig til en fin, men noget ensformig kunst. Sangene drejede sig om jagt og kamp, om vin og kvinder, eller var spottedigte om uvenner. De opfordrede til at nyde livet før alderdommen og døden. Ind imellem blandede der sig rådvildhed og vemod ind i lysten og lidenskab. "*Solen står rød op om morgenen, fordi den er uvillig og ikke ville vise sig, hvis den ikke blev tvunget af tugtelse og slag*", hedder det eksempelvis i et digt fra slutningen af det 6. århundrede.

Midt i denne tilstand af nationalt mismod blev Muhammed født omkring år 570 i Mekka i den velhavende Kuraisj stamme, men i en ret uanselig gren af slægten. Han blev tidligt forældreløs, og som ganske ung kom han i tjeneste hos den rige enke, Khadija, og drog på handelsrejser for hende. Hun forelskede sig i den stillfærdige, pålidelige mand, og trods 15 års aldersforskel blev de gift.

Da Muhammed ved giftermålet blev en velhavende mand, trak han sig ofte tilbage til ensomme steder for at grunde under vågen og fasten. Muhammed vidste, at jøder og kristne havde hellige bøger med åbenbarede sandheder, men han kendte dem kun fra anden hånd, og vidste også, at der intet var åbenbaret om den højeste Gud for hans eget folk.

En nat da han havde grublet og bedt, lød der en stemme. Det var ærkeenglen Gabriel, som sagde: "Forkynd (qara'a) i din Herres navn, som skabte mennesket, han den store, der har givet mennesket kundskab om det ukendte ved det skrevne ord. Forkynd!"

Siden bragte englestemmen ham stadige meddelelser, og engang imellem faldt han til jorden i febersvedige anfald. På denne måde modtog han kaldet til at bringe araberne en forkyndelse (quran), på samme måde som Abraham, Moses og Jesus havde bragt forkyndelser til deres folk.

I Mekka mødte Muhammed fra første færd vantro og spot, selv blandt sin egen slægt. Han var for ringe til at være Guds sendebud, mente de, og livet efter døden var kun en myte.

Mirakler indlod Muhammed sig ikke på for at vinde tilhængere. Den der ikke af sig selv indså, at Gud talte gennem ham, måtte være forhærdet og forudbestemt til fordømmelse.

Hans personlighed med dens blanding af tålmodighed og brændende ivrighed, af mildhed og frygtløshed gjorde efterhånden et stort indtryk på mange. Khadija havde straks troet, men snart vandt Muhammed også hjælpere i den velhavende Abu Bekr og den temperamentsfulde Omar, en fremragende personlighed, der i et og alt bøjede sig for profeten, og byens fattige lyttede interesserede, når Muhammed forkyndte, at barmhjertighed mod fattige og svage var blandt de troendes første pligter.

Muhammeds prædikener og trusler om at ødelægge altrene for de forskellige guder, skabte imidlertid uro i Mekka. Kuraisj stamme mente, at Muhammeds fremturen ville ødelægge søgningen til byen, og derfor forsøgte man at genere ham og hans mænd på alle mulige måder, selv anslag mod Muhammeds liv afholdt man sig ikke fra. Muhammed havde dog vundet tilhængere fra det nordligere Jatrib (eller al-Medina), hvor man gerne så en del af de rigdomme blive lagt, som ellers blev lagt i Mekka.

I 622 var der store interne stridigheder i Mekka, og samtidigt var forfølgelsen af Muhammed blevet så stor, at han, der i mellemtiden var blevet enkemand og havde sat sin formue overstyr, i dybeste hemmelighed forlod Mekka for at rejse til Medina. Det er fra dette år og med denne begivenhed, "Hedjra" (opløsning, brud), muslimerne begynder deres tidsregning, hvilket er ret logisk, da det først er herefter, at Muhammeds virke får sit egentlige præg.

I Medina voksede Muhammeds tilhængerskare, og Muhammed grundlagde sin menighed og opførte det første bedehus (masjid, moske). Men der boede også jødiske stammer i byen, og deres skriftkloge lod Muhammed vide, at hans fortællinger om Gud og om deres egne profeter stemte meget dårligt overens med deres hellige bøger. Så havde jøderne forvansket Guds åbenbaring, konkluderede Muhammed, og fra nu af forkyndte han, at hans lære var noget andet og bedre end de ældre skriftreligioner. Heller ikke kristendommen blev fundet værdig, da den jo lærte om en Tregud. Muhammed anerkendte Kristus som profet, men hans tilhængere, de kristne, beskyldte han for at have forvansket den rette tro.

For de troende påbød han nu faste pligter som faste på visse tider af året og dagen, bønner ved taktfaste knæfald og kropsbøjninger til hvilke en udråber (muezzin) fra moskeens tårn (minaret) gav tegnet. Under bønnen skulle man vende ansigtet mod Kaaba, som stadigvæk var helligdommen, som var opført af stamfaderen Abraham, fortalte han. Omskærelse var en gammel arabisk skik, og den gled med ind i de faste ritualer uden videre omtale. Muhammed forbød også sine tilhængere at drikke, velsagtens for at holde dem væk fra de populære kroer, og han indskrænkede blodhævn og gik i rette med hårdhed mod slaver, og han forbød løse forbindelser. Manden burde nøjes med fire kone foruden slavinder, prædikede han.

Det er ikke helt korrekt at give Muhammed skyld for den østerlandske kvindes ringe status. Allerede inden Muhammeds tid gik arabiske kvinder tilslørede, og haremslivet opstod først senere. Men gennemgående anviste Muhammed kvinderne en lavere plads, end de før havde haft i Arabien, og gav stødet til en voksende ringeagt for dem.

Muhammeds religion var let og simpel, både i sædelige krav og i troskravene, men netop derfor fik den også nemmere opfyldt de krav, den trods alt stillede, og de nøjagtige ydre ritualer fik tilhængerne til at føle sig sikre og gav samling over dem. Deres fællesnavn blev "muslim" (de, der hengiver sig), og deres tro fik navnet "Islam", hengivelse (i Guds urokkelige vilje).

Muhammed blev også snart Medinas verdslige herre. De jødiske stammer blev fordrevet og plyndret, og var en mand ham imod, kunne Muhammed lade et ord falde, og en tilhænger tog ham af dage. Overgreb og svig blev forsvaret med nye åbenbaringer, og det

gjorde også hans voksende kvindekærlighed. Skønt hans purunge hustru Aischa, Abu Bekrs datter, optog ham mest, gav ærkeenglen Gabriel ham særtilladelse til at holde flere end fire koner.

Men lige fra begyndelsen af sit ophold i Medina, pønsede Muhammed på at straffe Mekka, og ikke mindst sine egne slægtninge fra Koraisj stammen. Koraisj stammen var rig, men dens rigdomme var investeret i karavanernes lastkameler og varer. Den, som var dristig nok til at overfalde de velbevogtede karavaner fra Mekka, kunne erhverve sig et umådeligt rigt bytte. Muhammed og hans mænd var dristige nok, og ved deres talrige røvertogter, skadede de Mekkas købmænd betydeligt. Mekka forsøgte at svare igen ved at forstærke sin forsvarsstyrke og sende hævntogter mod Medina, men det fratog ikke profeten og hans krigere lysten til at drage på røverfærd.

Med tiden faldt Mekkas forsvarsværker imidlertid, og efter først at have indgået våbenhvile, sluttede byen fred med Muhammed og hans mænd, og i år 630 drog Muhammed og hans følge ind i Mekka, hvor Muhammed holdt andagt ved Kaaba og lod alle afgudsbilleder ødelægge. Medina blev ved med at være hans egentlige hjemby, men gennem sine koranbud erklærede han sig nu som alle araberes hersker.

De vantro fik ikke lov til at besøge Mekka, og Muhammed erklærede evig krig mellem dem og de troende. Sidstnævnte skulle opfylde deres almisseplicht ved at svare tiende af afgrøde og andre faste afgifter til Allah, som også skulle have del i krigsbytte. Jøder og kristne blev lagt i vilkårlig skat, men deres religion blev tålt.

Ti år efter Hedjra var det meste af Arabien mere eller mindre afhængigt af Muhammed. Den nye tro med dens fremragende udsigter til hurtig rigdom på jorden og et fedt liv blandt hurier i Paradis efter døden, hvis man havde fastet, bedt sine fem gange om dagen og ellers overholdt de enkle bud, havde for en tid fået bugt med stammernes strid og lært dem, hvad tugt og orden udretter i krig. Muhammed havde lagt grunden til en rigtig stat med hær og indtægter, og hvor de gejstlige og det verdslige styre i Europa ofte modarbejdede hinanden, havde Muhammed forenet religion og politik. Med sit budskab, som i henhold til Muhammed, henvendte sig til alle mennesker med krav om underkastelse eller betaling af tribut, havde han skabt alle tiders angrebsformål, og i hans sidste

leveår var plyndringstogter og grænsekampe da også allerede godt i gang.

I sommeren 632 blev Muhammed angrebet af feber, og i nogle dage lå han halvt hen i vildelse. Hans venner turde ikke komme i nærheden af ham med skrivetøj af frygt for, hvad han kunne finde på at diktere. Men ind imellem anfaldene kunne Muhammed være ganske klar, og i sådanne øjeblikke indsatte han Abu Bekr til at lede fredagsbønnen efter sig og opfordrede til, at et allerede planlagt togt til Syrien skulle realiseres.

Den 8. juni viste han sig atter i moskeen og talte til menigheden, men samme dag døde han i Aischas bolig med hovedet i hendes skød.

Da Islams leder var borte, tabte Islam det hold, troen havde haft på araberne uden for Mekka- og Medinaegnen. De kuede stammer hoverede over, at Guds sendebud kunne dø, og der opstod hurtigt et mylder af profeter i hver egn.

Muhammeds venner måtte finde en til at tage hans gerning op i en fart, inden alt, hvad der var blevet stablet på benene, blev tabt igen. Muhammeds svigersønner, Othman af Umajjade slægten og Ali, der tillige var hans fætter, havde nok lyst til herredømmet, men ingen fremragende evner. Medina mændene ville have en af deres egne, men kunne ikke enes om hvem, så derfor greb Omar ind og på et møde, som han indkaldte for menighedsmedlemmer, enedes flertallet om at hylde Abu Bekr, og han blev derfor Muhammeds efterfølger, "Kalif", med samme uindskrænkede myndighed.

Ligesom Muhammed havde været sikker i kraft af sine åbenbaringer, var Abu Bekr det i kraft af sin tro på hvert et ord fra Muhammed. De tropper den afdøde havde beordret til Syrien lige før sin død, skulle sendes af sted, ligesom også kampen mod de frafaldne i landet skulle tages op. Kaliffens snarrådighed blev ikke bragt til skamme. Syrer hæren vendte hjem med rigt bytte, og i løbet af et år var Arabiens stammer tvunget sammen under Medinas overherredømme, ofte ved at der blevet taget barske metoder i anvendelse. Særlig kendt blev den grumme fører Khalid, "Guds sværd", som gjorde op med en ny profets tilhængere i Midtarabien ved at drive dem sammen i et indelukke, hvor de alle blev hugget ned ("Kampen ved Dødens Fold"). Jøder og kristne flygtede, og tiende gennemførtes strengt.

I løbet af ganske kort tid var der relativ samling på tropperne. Erobringen kunne begynde.

Det førislamiske Arabien

Ligesom de nu kristne førhen havde en anden religion, havde også dagens muslimer engang en anden religion, og ligesom der alle andre steder havde været fællestræk mellem indbyggernes kultur og religion, var der også lighedspunkter mellem de gamle arabiske stammetraditioner og den i Arabien herskende førislamiske religion. Flerkoneri, slaveri og røveri hørte til dagens uorden, og denne praksis blev ikke kun velsignet af de arabiske guder, men var også årsag til, at de stammedelte arabere lå i evig strid med hinanden. Da de våbenmæssigt var relativt primitivt udstyrede, betød de talrige sammenstød imidlertid ikke de helt store tab i menneskeliv.

Araberne levede efter princippet: "øje for øje, tand for tand". Var et stammemedlem blevet krænket, udløste dette omgående en større batalje.

Det arabiske nomadefolk holdt sig heller ikke tilbage for at udmåle hårde straffe, som foreskrevet af guderne. Afhugning af en overtræders hånd, fod eller hoved var hverdagskost, ligesom stammefolket også kunne finde på at skære tungen ud, ørerne af eller stikke øjnene ud på en person som straf for forskellige forbrydelser. At kunne snige sig frem mod et menneske for at skære halsen op fra øre til øre betragtedes ikke blot som det helt rigtige at gøre i visse situationer. Det var også stor kunst, og den, som gjorde dette, blev anset som en rigtig helt.

Hvor resten af Mellemøsten, for størstedelen af indbyggernes vedkommende, før havde været præget af den fra Mesopotamien stammende religion med Anu (An) som den øverste guddom, inden kristendommen holdt sit indtog, så havde folket på den arabiske halvø deres helt egne guder, og heraf var mindst 360 repræsenterede i byen Mekka omkring den sorte meteorsten, Kaaba. En af disse guddomme var måneguden Alla, men de tre guddomme, man frem for alt dyrkede, var Allas tre døtre med solgudinden: Allat, Manat og al-Uzza.

Det senere anvendte navn Allah er som sådan et udledt personnavn af ordet gud og kommer fra det sammensatte arabiske ord al-ilah. Al er den bestemte artikel og ilah er det arabiske ord for gud. Det er ikke noget låneord, men et rent arabisk ord for gud.

Den førislamiske tro orienterede sig først og fremmest mod overtro. Araberne troede på "det onde øje" og brugte forbandelser og trolddomsformler, magiske sten og fetichisme og dyrkede de mystiske fortællinger om djinnerne: ånder og dæmoner.

I mange henseender var den førislamiske religion animistisk orienteret. De mandlige og kvindelige djinner holdt til i træer, sten, floder og bjerge, og de blev tilbedt og var frygtede. Man troede på, at hellige, magiske sten beskyttede stammerne. Den i Arabien mest dominerende og rige stamme, Kuraisj stammen, havde tilegnet sig en sort sten som dens personlige magiske stammesten og placeret den ved Kaaba'en.

Til tilbedelsen af de forskellige guddomme knyttede der sig visse ritualer. Således var fasten tilknyttet måneguden Alla og den dertil anvendte månekalender, efter hvilken fasten faldt i månekalenderens 9. måned.

Senere skulle denne gamle, hedenske tradition blive en af Islams fem søjler.

Allerede i førislamisk tid spillede den imponerende sorte meteorsten en stor rolle for det arabiske stammefolk. På visse fastsatte tider af dagen bøjede man sig mod den og alle guddommene, og en pilgrimsrejse mod Mekka og Kaaba var velanset. Her skulle man løbe rundt om den sorte sten syv gange, kysse den og derefter løbe nogle kilometer til Wadi Mina for at kaste sten mod djævelen.

Selv om den arabiske mytologi myldrede med kvindelige guddomme, havde kvinder som sådan ikke nogen fremtrædende rolle i en kultur, der i høj grad var præget af mandens bedrifter, og derfor var drab på nyfødte pigebørn i familier med for mange døtre almindeligt godkendt. Pigebabyerne blev for det meste levende begravet i sandet. En praksis som Muhammed senere satte en stopper for.

Selv om indbyggerne på den arabiske halvø levede relativt afsøndrede fra resten af verden, havde halvøen dog en del fremmede indbyggere, fortrinsvis i handelsbyen Mekka.

Nogle af disse var jøder, som i stort antal var flyttet til Arabien, hvor de var blevet rimeligt velbærgede ved handel med guld og sølv. Og derfor havde en del arabere kendskab til fortællinger fra Det gamle Testamente, Mishna og Talmud samt jødiske apokryfiske værker som Abrahams testamente.

Der fandtes også et vist kendskab til den i Persien førhen herskende zarathustriske religion, som stammede fra de persiske købmænd, som ofte passerede Mekka og elskede at underholde den arabiske befolkning med deres yndlingseventyr.

Da et par vigtige handelsveje gik over Mekka, passerede også kristne, og folk fra Østens lande som Indien og Kina igennem byen og påvirkede befolkningen med deres fortællinger, ligesom kristendommen allerede blomstrede i det sydlige Arabien inden Muhammeds fødsel.

Derfor havde tanken om den eneste ophøjede gud allerede så småt spredt sig på halvøen, hvor flere var begyndt at beskæftige sig med tanken.

Man manglede bare den, der kunne sætte tankerne i system og samle trådene.

Islams storhedstid – erobringer i øst og vest

Ved Muhammeds død stod en stor og velorganiseret hær parat til at drage på erobringstogter.

Det er ofte blevet diskuteret, om der hos Muhammed og senere hans kalif har været en fast plan, men det fremherskende synspunkt har været, at det var der ikke, da Abu Bekr ligeså lidt som Muhammed har haft noget overblik over verden uden for Arabien. Men de arabiske stammers gamle krigslyst måtte næsten af sig selv presse dem af sted mod andre egne, nu da de var blevet nødt til at leve i nogenlunde indbyrdes fred. Herudover indløb der også rygter om, hvad der var at vinde, nu oven i købet hurtigere end før, da en række afsides liggende stammer fra både nord og syd kom med i den nye stammeorden.

Det første skridt blev, at en stamme, der boede op ad det persiske vasalland syd for Eufrat, sluttede forbund med Medina, og denne stamme og Khalid, "Guds sværd", manden som stod bag drabet på en hel stamme i Kampen ved dødens Fold, drog op mod landets hovedby, Hira. Araberne forstod sig endnu ikke på belejringskunst, og byen købte dem bort for en sum, der var lille for dem, men forekom araberne umådelig stor, og de drog videre på plyndring rundt om i det blomstrende land. Forud for hvert sammenstød med de lokale læste Khalid op af Koranens vers om, hvordan byttet skulle fordeles mellem de sejrige troende.

Men allerede i foråret 634 fik Khalid ordrer fra Medina om at begive sig til det kristne Syrien for at hjælpe andre araberførere, og han marcherede straks tværs gennem ørkenen med sin hær til Damaskus for at mødes i et slag mod Islams største modstander, kejser Heraklios af Byzans, hvoraf Syrien var en del.

Kejser Heraklios og hans pansrede byzantinske hær var noget andet end de stammer, araberne indtil nu havde løbet over ende, og som enten sluttede sig til dem, eller betalte for at blive af med dem. Kejser Heraklios havde hverken lyst til at antage Islam eller betale djizya, som den krigsskat hed, som undertvungne folkeslag skulle betale til muslimerne, og som skulle finansiere den videre krigsførelse mod deres egne.

Det blev de muslimske hærs første alvorlige prøve. Den 20. august 636, en dag der den dag i dag af muslimerne opfattes som den første opfyldelse af det løfte Allah gav Muhammed om, at verden tilhørte Islam, stod slaget mellem den tunge, manøvredygtige græske hær og de langt mere bevægelige muslimske tropper ved floden Jarmuk, hvor den byzantinske hær led et svidende nederlag.

Kejser Heraklios vidste, at med hans nederlag var Palæstina og Syrien gået tabt, og overleveringer vil vide, at da han gik ombord på sit skib i Antiokia for at sejle hjem til Konstantinopel, skal han have betragtet den syriske kyst med tårer i øjnene og sagt: "Farvel Syrien, et langt farvel."

Efter sejren over den byzantinske konge og hær forbedrede den arabiske hær deres væbning, noget som nordstammerne havde lært af deres naboer. Snart kæmpedes der med panser og bue og anvendtes belejringsmaskiner, desuden kom hesten meget mere i brug i kampene, medens kamelen stadig var velegnet til at føre tropperne hurtigt og langt af sted som lastedyr.

Selv om kejser Heraklios og hovedstyrken af hans hær var slået, forekom der stadigvæk slag mellem muslimer og rester af den byzantinske hær og de i Syrien boende kristne, men i år 640 var de sidste rester af den byzantinske hær enten dræbt eller drevet ud af Syrien for stedse og byerne Damaskus og Antiokia - og det for de kristne så hellige Jerusalem - erobrede.

Efter at have underlagt sig dette landområde, drog dele af den muslimske hær videre for at erobre Persien. I 637 blev den persiske hovedhær slået ved Kadesia vest for Eufrat, og i det følgende par år blev både Mesopotamien og det frugtbare land ved Eufrats og Tigris' sydlige løb, Irak, indtaget. Ved hovedstaden Ktesifons fald fik beduinerne så kostbart et bytte, at de slet ikke forstod, hvad det egentlig var værd.

Hærtogene var blevet erobringskrige, og Islam havde nu også fået en leder med blik for den nye stillings krav.

Abu Bekr var død i 634 og havde udpeget Omar som sin efterfølger. Omar var en tid lang selv i Syrien for at ordne forholdene, men han opholdt sig dog mest i hovedstaden uden at nyde andre forrettigheder end at lede fredagsbønnen. Omar var en retfærdig og retskaffen mand, og han gav faste regler for, hvad Muhammeds yngste kone, Abu Bekrs datter Aisha, og profetens øvrige pårørende skulle have

tilsendt i krigsbytte, hvad der skulle indgå i skatkammeret, og hvad krigerne skulle have hver for sig.

I 640'erne sikredes kalifatet, som Omar havde grundlagt i de førhen kristne områder, yderligere, men mod vest havde Islam ikke tid til at vente længere. Her lå Ægypten, der var hovedsted for det græske riges flåde og kornforsyninger, som et lokkende bytte for dets fattige nabo, Arabien. I 642 angreb den arabiske hær Alexandria, hvor de mødte utrolig hård modstand fra den græske befolkning. Overmagten var imidlertid for stor, og da kejser Heraklios var død i 641, kunne befolkningen i Ægypten ikke forvente hjælp fra Konstantinopel, hvor Heraklios' enke og børn sloges om magten.

Alexandria faldt, og en arabisk standlejr, Fostat (Gammel-Cairo) blev anlagt, hvorefter befolkningen blev sat til at udgrave en kanal fra Nilen til Det røde Hav, som kunne fragte kornkamrene til Arabien, ligesom også skibsbyggere blev sat i gang med at bygge en flåde til de arabiske herskere.

Snart var araberne i stand til at møde ærkefjenden Byzans til søs. Middelhavsøerne hærgedes, på Rhodos blev "kolossen" revet ned og solgt til en jødisk handelsmand, og Kreta blev omdannet til en ren røverrede med slavemarkeder og sørøverborger.

Mod øst blev perserne slået i år 643 i et sidste afgørende slag ved Nahavend, og araberne lagde Persiens midterprovinser under sig, men trængte foreløbig ikke længere frem. Befolkningen i det gamle ariske land voldte dem betydeligt større problemer end deres semitiske stammefrænder i Forasien. På grund af deres genstridighed blev perserne regnet som vantro, og Islam udbredtes med sværdet.

Den hellige Krig trådte nu for alvor i kraft. Og den var da også lige ved at blive en af Islams søjler. At den ikke blev det, skyldes først og fremmest at datidens fromme mænd var alt for travlt optaget af at plyndre og fordele bytte til at filosofere over dette religiøse spørgsmål, samt at Omar i 644 blev myrdet af en persisk fange, hvorefter Islam stod uden leder.

Da Omar døde havde han på ti år lagt et rige under sig på størrelse med halvdelen af Europa og givet det dets første ordening. Han havde vel nærmest tænkt sig en stat, som byggede på en krigerisk herskerklasse og en næringsdrivende befolkning, der underholdt den. Den embedsmand, som skulle til for at udregne skatterne, tog han

blandt de overvundne, og byzantinske og persiske mønter lod han stadigvæk fremstille, blot undertiden med et tilføjlet arabisk mærke. Omar havde ikke udpeget nogen efterfølger, og de store Mekkaslægter fik da valgt Othman. Han var personlig meget troende, men han var svag over for den overklasse, han stammede fra, og som for Islams skyld ikke ville opgive verdslig magt og nydelse. Alle store stillinger tilfaldt hans venner, folk der i ny og næ ikke engang gad holde sig ædru, mens de læste Koranen op i moskeen, og Muhammeds egentlige følgesvende tilsidesattes.

Erobringskrigene gik omtrent i stå, og derved blev det umuligt at tilfredsstille alles grådighed efter bytte. Muhammeds pårørende, især Aisha og Ali, pustede til utilfredsheden med den nye kalif, og i 656 blev Othman overfaldet af en flok ivrigt troende i Medina og slået ihjel.

Derpå blev Ali kalif, men hans regeringstid gik mest med borgerkrige. Aisha rejste oprør imod ham. I Damaskus greb Muawija til våben for at hævne mordet på sin halvfar Othman, og på den anden side skilte de rigtigt ortodokse sig fra ham og dannede et eget parti, Kharidjterne, der hævdede, at Muhammeds slægt havde vist sig uværdig, og at kaliffen skulle vælges og afsættes af folket.

Ali var tapper men uden overblik og fasthed. Han slog Aishas hær og Kharidjterne og havde også fremgang mod Muawija, men i Ægypten fik den siddende arabiske hersker Amr snedigt spillet Ali sejren af hænderne og vendte Ægypten imod ham. Nu lod Muawija sig også kalde kalif. Da striden var på sit højeste blev Ali dræbt af en Kharidjit.

Med kløgt og dygtighed vandt Muawija enemagten (661 – 80), og støttet af dygtige hjælpere cementerede han Islams fodfæste og udvidede de erobrede egne i øst og vest.

Muawija tragtede efter Byzans' glitrende hovedstad Konstantinopel, hvor Konstantin IV var kommet til magten, og fra 675 angreb den muslimske hær gang på gang denne hovedstad men blev slået tilbage af en helt ny, græsk opfindelse, "den græske ild", der udspyedes gennem rør over skibene og som sagdes også at kunne brænde i vand.

Efter Muawijas død fulgte igen nogle år med borgerkrige, hvor Alis tilhængere i Irak blandt andet rejste sig til kamp for Alis slægts ret, hvilket blev uhyre skæbnesvangert for Muhammeds barnebarn

Husain, der blev dræbt ved Kerbela af en hærfører fra Damaskus. Under borgerkrigen blev Medina hærget, og i Mekka gik Kaaba'en op i røg. Men tanken om det frygtelige, der var overgået Muhammeds barnebarn, voksede og voksede hos tilhængerne af "Alis Parti" (Sija Ali). Kerbela blev valfartssted, Husain og hans bror Hasan martyrhelgener, og nu kom det til at hedde sig, at Muhammed selv havde indsat Ali som kalif. De tre første herskere var magtrøvere, og den overlevering ("sunna") om profeten, der blev skriftfæstet af Koranen var falsk. Den opfattelse slog med tiden an i Persien. Det undertvungne folk trådte således selv som muslimer i religiøs modsætning til de arabiske sejrherre, og spliden mellem shiisme (shia) og sunni muslimer har varet til vore dage.

Men også i Arabien var der problemer, da det gamle had mellem stammerne slog ud i lys lue. Efter talrige kampe var både Kharidjiterne og shia muslimerne imidlertid slået af Mekkapartiet og måtte foreløbig bukke under for den femte kalif Abdelmalik.

Abdelmalik (685 – 705) og hans søn Welid (705 – 15) blev mægtigere end nogen kalif før eller siden. Østpå blev der erobret land helt til op til grænserne til Indien og vestpå blev kampen mod det græske Byzans taget op for alvor.

Det lykkedes imidlertid ikke araberne at gøre varige erobringer i Lilleasien, men til gengæld blev hele Nordafrika vundet. Her gjorde de modige berbere voldsom modstand, men da det endelig lykkedes at omvende dem til Islam, blev de – i øvrigt ligesom i Persien – mere fanatiske end de arabiske erobrere og blev navnlig påvirket af Kharidjiterne. Indtil da havde berberne levet fredeligt med byzantinerne, men ved omvendelsen til Islam blev det byzantinske rige deres hovedfjende, og efter et blodigt angreb i 698 faldt den byzantinske hovedby, Kharthago.

Med Kharthagos fald havde Islam nu for alvor manifesteret sig som kristendommens fjende nummer 1.

I 711 sneg muslimerne sig i land på Spaniens sydligste punkt, klippen der nu som før bærer navnet Djebel al-Tarik, Tariks bjerg, selv om det i dag har en kortere form, Gibraltar.

I Spanien boede de lyshårede, blåøjede vestgotere, som i Sydspanien blev regeret af kong Roderik, som havde gjort datteren til en vestgotisk greve, Julian, gravid. Det var Julian så rasende over, at

han rejste til Tanger for at købslå med araberne for at hente dem til Andalusien for at styrte Roderik fra tronen.

Kaliffen i Damaskus gav Tarik ibn Zejjad besked på at love greve Julian hjælp. Men lige fra første færd havde kaliffen ingen tanker om at opgive Andalusien igen. Dette land skulle for al fremtid tilhøre Islam.

Hjulpet af greve Julian landsattes de arabiske tropper i ly af Gibraltar klippen, hvor de gemte sig om dagen og ventede på, at stadigt flere soldater skulle blive sat over i nattens mulm og mørke. Landgangen foregik så tyst og hemmeligt, at indbyggerne langs kysten ikke anede, hvad der foregik.

Da styrken var samlet, begav den sig af sted og mødte den 26. juli 711 kong Roderik og hans mænd i et drabeligt slag ved Jerez de la Frontera, som endte med goterrigets endeligt.

Herpå rykkede muslimerne frejdigt videre nordpå, hvor de dog blev forsinkede på grund af fæstningerne Cordobas og Granadas hårdnakkede modstand. Men det var umuligt at standse de fremrykkende, der sandsynligvis også har været fuldstændigt grebne af de ufattelige skatte, de fandt i Spanien, som fra naturens hånd var rigt på sølv- og kobberforekomster, og hvor goterne havde fået samlet sig en rigdom ud over det sædvanlige. Det hævdedes, at erobrerne fandt det prægtige guldbord, som i sin tid skulle have tilhørt kong Salomon. Muslimerne plyndrede adelens og de rige købmænds huse og enorme mængder af guld, baller af dyrebare stoffer, poser fulde af ædelstene og andre kostbarheder blev sendt østpå langs Middelhavskysten. De smukkeste kvinder, som Tarik og hans mænd fandt, blev taget til fange og gjort til slavinder. Nogle beholdt de sandsynligvis selv, men arabiske krønikeskrivere fortæller også, at 30.000 gotiske kvinder måtte vandre fra Den Iberiske Halvø ad vejen til slavemarkederne i den østlige del af det islamiske rige.

I løbet af ganske få år var Spanien underlagt muslimsk styre helt op til Pyrenæerne.

Kaliffen herskede nu fra Indien til Atlanterhavet, en fjerdedel af jordens omkreds.

Muslimernes besættelse af Spanien er af både arabiske historieskrivere – og såmænd også vestlige – blevet fortalt som en hymne til muslimerne, hvor det blandt andet er blevet gjort gældende, at muslimerne var så populære, at gotiske fædre stod i kø

for at få deres døtre giftet bort til en af de muslimske erobrere. At de kristne døtre herved skulle overgå til Islam, var der ligesom ikke rigtigt noget at gøre noget ved.

Ingen historie skrivere har imidlertid set på det seksuelle perspektiv. I modsætning til de kristne, som senere skulle udruste sig for at drage på langfart i krig, medtog muslimerne hverken deres egne kvinder eller børn, og da den muslimske hær bestod af unge, livskraftige mænd, har kvinder været et eftertragtet bytte. Herudover gav Islam dem frie hænder overfor kvindelige krigsfanger, til hvilken kategori de spanske tilhørte. I Koranens sura 23, vers 6 – 8 har muslimernes Allah eksempelvis fortalt: ”De (muslimerne) som vogter deres kønsdrift undtagen når det drejer sig om deres hustruer eller deres kvindelige krigsfanger, skal ikke irettesættes, men den der begærer ud over dette er en overtræder”. Dette kan ses som et grønt lys for seksuelle overgreb mod de overvundne folks kvinder, og set i dette lys, er der intet at sige til, at spanske fædre dannede kø for at få deres døtre gift med en muslim. Hellere det end at se datteren voldtaget, tvunget på bordel eller sendt af sted til en usikker fremtid i Arabien i kølvandet på de 30.000 kvinder, der allerede var gået den tunge gang.

Det er også blevet påpeget, hvorledes kulturen blomstrede, idet det muslimske herrefolk lod flere pragtpaladser opføre. Men i Spanien, som i alle andre af de muslimske erobrede områder, forstod man flittigt at udnytte det lokale folks kultur og dygtighed. Det kan meget vel være, at de muslimske herrer har givet anvisninger til, hvordan de mente, bygningerne skulle tage sig ud, men at regne med, at et uuddannet folk af berbere, beduiner og mauretaniere (heraf navnet maurere), der aldrig havde rejst andet end telte, pludseligt skulle forstå sig på stor arkitektkunst, er en ret besynderlig idé forestilling.

At kulturen blomstrede i Spanien, skal derfor tages med et vist gran salt. Jøder blev sat til at oversætte græske tekster til arabisk, der senere blev oversat til latin og hermed har givet anledning til uvidende muslimers indtryk af, at gammel græsk filosofi med dens kendskab til matematik og lægekunst er en arabisk opfindelse, men helt i stå gik livet da ikke for de kristne.

Også muslimerne begyndte snart at røre på sig. Mod nord lå det vældige Frankerrige og små ekspeditioner ind i dette havde vist

muslimerne, at riget var sparsomt befolket, fyldt med rigdomme og måtte være let at løbe over ende.

I resten af Europa havde goterrigets sammenstyrtning imidlertid vakt forfærdelse, men omtrent samtidigt med, at goterne måtte se deres kristne rige underlagt Islam, blev der i øst vundet en stor sejr, som indgød de kristne nyt livsmod.

I Byzans var senat og hær enedes om at vælge den dygtige feltherre Leo d. III, som blandt andet gjorde hærvæsnet mere effektivt. Rundt omkring i riget lod Leo eksempelvis udlægge jord til soldaterne, og det blev pålagt befolkningen at stille store, faste forrådsmagasiner til disses disposition.

I begyndelsen af Leos regeringsår i 717, drog en arabisk hær over Hellespont og lagde sig foran Konstantinopel, mens 1800 skibe kom til Bosporos. Belejringen varede et helt år, men kejserens overlegne ledelse, den græske ild, forsvarernes tapperhed, vinterkulde og sygdom tvang Islams stormagt til at vende hjem med uhyre tab.

Heller ikke erobringen af Frankerriget slap muslimerne heldigt fra. I 721 trængte Abdel Rahmans rytterhær ind i den sydlige del af Frankrig og røvede og plyndrede kirker og klostre, dræbte munke og alle der satte sig til modværge, men ved Toulouse gik det galt. Mens muslimerne var travlt optaget af deres belejring af byen, rykkede kongen af Aquitanien frem med sin undsættelseshær og slog Abdel Rahman og hans hær tilbage. Den muslimske hær kunne kun takke Abdel Rahmans dygtighed for, at dens tilbagetog lykkedes.

Det fratog imidlertid ikke muslimerne lysten til at erobre det Frankerrige, som var sprængfyldt med rigdomme, og efter alle deres togter ind i det fremmede land var deres umiddelbare indtryk, at kristenhedens sporadiske modstand sagtens kunne knægtes. Ikke én gang var de stødt på en stor, veludrustet hær. At kongen af Aquitanien havde vundet over dem var nærmest held, fordi de var blevet overrumplede, mente de.

Abdel Rahman og hans rytterhær fortsatte deres røvertogter ind i Frankerriget, men i oktober 732 gik det for alvor galt for dem.

Hvad de ikke vidste var, at tyskeren Karl Martel - egentlig Martellus, ”Hammeren” - havde samlet en stor hær og var rykket ned gennem Tyskland, ind i Frankrig, hvor Karl Martel og hans mænd mødte den muslimske hær på et sted, hvor floderne Clain og Vienne løber sammen. Muslimerne forsøgte deres sædvanlige taktik

med at prøve at lokke dele af fjendens flanker til angreb, men denne gang stod de overfor en hær, der ikke veg en tøddel, og heller ikke de abessinske bueskytters regn af pile rystede den kristne hærs kampmoral.

Abdel Rahman indså, at hans mænd var trætte og ville beordre kampen indstillet, så den kunne fortsætte den følgende dag, men inden han nåede at give de nødvendige ordrer, blev han ramt af en lanse og døde.

Uden feltherre ville ingen af rytterne kæmpe videre og i nattens mulm og mørke stak de af fra kamppladsen, så stille at de efterlod størstedelen af det bytte, de allerede havde tilranet sig.

Ansporet af sejr i øst (Byzans) og sejr i vest (Frankeriget) havde de kristne fået blod på tanden og frem voksede tanken hævn, samt ønsket om at komme goterne til hjælp i Spanien.

Under ledelse af Karl Martel's barnebarn, Karl den Store (768 – 814) også kaldet Carolus Magnus, tilføjedes muslimerne mange nederlag. Karl tog grumme metoder i brug for at få samlet kristenheden og omvendt dele af det tyske folk fra den hedenske Odin og Thor dyrkelse for at få dem i kamp mod Islam.

Til trods for sine barske metoder har få andre kejsere vundet så meget ry i Europa som Karl den Store, og det var for at kæmpe i hans hær at frivillige fra alle egne kom myldrende, heriblandt også Holger Danske.

Men der skulle alligevel gå mere end et kvart årtusinde, inden kristendommen for alvor greb til våben.

Islams videre erobringer og nederlag i Europa

Efter at korstogene var startet, oplevede Europa en opblomstring i kulturen med frankerne som de dominerende og toneangivende. Med de mange arabiske plyndringstogter fra Spanien og ind i Frankrig, oprustedede frankerne, og herunder nåede krigerklassen derfor sin højeste udvikling. Den kæmpede mod muslimerne i Spanien, herskede i Syditaliens fyrstedømmer og var den byzantinske kejser til hjælp og støtte. Den gav tonen an i korstogene, og når man fra historieskrivningens side har talt om syv hovedkorstog, så er det kun ud fra et ensidigt fransk synspunkt. Man regner kun med de korstog, som franskmænd deltog i, selv om alle andre korstog, anført af konger og adel fra hele Europa var ligeså store og drabelige.

Med den nye krigeroverklasse udvikledes også byggekunst og mode. For at kunne forsvare sig blev der bygget store borge omgivet af tykke kvaderstensmure og inden for knejsede det høje kærnetårn, hvorfra man spejdede efter eventuelle fjender. I det 12. og 13. århundrede rejstes andre bygninger bag murene, frem for alt det lavere, bredere palads, der passede til den nye tids livs krav. I underste etage indeholdt paladset køkken og folkestuer, mens riddersalen og beboelsesværelserne lå på etagen ovenover.

I de fæstningslignende borge forskansede frankerne sig, og i den kedsomhed, som det medførte at leve bag de tykke borgmure, blev der opfundet utallige adspredelsesmuligheder. Væggene blev dekorerede med kalkmalerier og vævet billedpynt, der blev spillet bold, brætspil, og der blev digtet. Man dansede, holdt bjørne og andre vilde dyr inden for selve borgen, trak gøglere, spillemænd og sangere til, og også moden bar præg af denne lediggang. Overklassen pyntede sig med fløjl, brokade, guldmønstret silke, pelsværk, perler og diamanter og var nærmest overlæssede til det smagløse med slæb, snabelsko, pyntearmer og bjælder, og man sminkede ansigt, farvede hår og parfumerede sig over det hele.

Kirken rasede over tidens nye trend, men nøjedes med at komme med kraftige irettesættelser af al den overflødige luksus, som kirken fandt hellere burde erstattes med from bøn om kristendommens sejr over de forhadte vantro.

(Når det senere fra muslimsk side er blevet fremhævet, at "under Islam (læs Islams storhedstid, forf. anm.) blomstrede kulturen", så er

dette udsagn altså rigtigt nok. Det var imidlertid ikke på grund af Islam men snarere som modsætning til Islam, at den europæiske kultur blomstrede. Ved at væge sig mod Islam blev europæerne opfindsomme.)

Den bedste tidsfordriv og standens egentlige tilværelsesgrundlag var imidlertid kampen, og på den bygger det meste af det, som kaldes adelskultur i middelalderen.

Ved at forsvare sig mod muslimernes angreb, hjælpe til med at trænge samme tilbage i Spanien, samt sende tropper på korstog og til hjælp i østgoternes rige, Italien, hvor muslimerne havde fået fodfæste, nærmere betegnet på Sicilien, på Sardinien og i det sydlige Italien, samt hjælpe kejseren af Byzans, var der også nok af kampe at tage fat på.

I Spanien var generobringsperioden – den såkaldte La reconquista (1031 – 1260) – allerede startet lidt mere end et halvt århundrede inden korstogene tog deres begyndelse, sidstnævnte sandsynligvis inspirerede af den succes, som en samlet kristen modstand havde vist sig at kunne afstedkomme. Fra hele Europa og også fjerne egne som Norden myldrede konger og deres folk af sted for at slås ved frankernes side i bestræbelserne på at befri Spanien. Hårdt trængte kaldte de muslimske besættere deres trosfæller i Nordafrika til hjælp. I Slaget ved Zallaka i 1086 standsedes de kristnes sejrsgang imidlertid, men på sigt var den kristne hær ikke til at holde tilbage. I 1118 tilbageerobredes Aragonien under Alfons I med tilnavnet Krigeren – Alfonso I el Batallador – samme år faldt imidlertid Saragossa på en anden front, men i 1137 blev Aragonien forenet med Katalonien.

Under Ferdinand den Hellige – Fernando el Santo – blev Spanien imidlertid generobret (1217 – 1252) helt ned til den sidste arabisk besatte stat Granada, som først blev generobret i 1492 under en anden Ferdinand, nemlig Ferdinand II af Aragonien, gift med den legendariske muslimhader, Isabella af Kastilien, der påstås at have udtalt, at ”hun nægtede at skifte særk før den sidste muslim var smidt ud af Spanien.”

Også i Italien og på Sicilien og Sardinien bølgede kampene frem og tilbage, og i tumultårene i 1000 – 1200 tallet opstod en frygtet muslimsk bevægelse, hasjisjin, som terroriserede Middelhavet med

base på Sicilien, og som gav de kristne nok at se til oveni kampene med den ”almindelige” muslimske hær.

Hasjisjin betyder direkte oversat ”hashryger” og hentyder til, at assassinerne, som de kom til at hedde, berusede sig med hashrygning til et religiøst hysteri, inden de kastede sig ud i den kamp, som for dem betød, at det at myrde andre mennesker var en hellig pligt, givet dem af Allah.

Assassinerne gav navn til det latinske ord, assassinus, som på engelsk kom til at hedde assassin, på dansk (snig)morder.

Assassinerne var imidlertid kun en mindre sekterisk gruppe inden for Islam, men ikke desto mindre var de berygtede og deres hærgen så notorisk, at selv den berømte eventyrer Marco Polo frygtede for dem. Men med et frit Spanien og Italien besegles den vestlige Islams politiske sammenbrud samtidigt med almohadernes (opstod cirka 1130 og eksisterede til 1554) fald, selv samme almohader, som havde afløst de oprindelige besættere af Spanien, almoraviderne, en beduinstante, der havde taget navn efter en araberstamme.

Fra nu af var det de kristne, der var angriberne, og derfor rustede nordafrikanerne sig, hvilket resulterede i de nordafrikanske barbareske flåder, der langt ind i det 19. århundrede skulle blive alle Middelhavsrejsendes skræk.

Men hvad der tabtes i vest blev til gengæld vundet i øst og mod syd i Afrika, hvor Islam marcherede sejrrikt frem.

Det europæiske kildemateriale til Islams fremrykning i især Afrika men også Indien er sparsomt, selv om hinduernes skæbne dog er mere kendt end afrikanernes. Men hvad angår erobringen af Afrika støttes historieskrivningen udelukkende på erobrernes fortællinger, som naturligvis beskriver en let og smidig omvendelse af det for Islam begejstrede afrikanske folk, først og fremmest i Sudan (navnet udvundet af arabisk: Bilad as-Sudan: De sortes Land). Ifølge arabiske historikere lå der i Afrika vældige riger, hvoraf det ældste var Ghana (Ghanata), som var opstået cirka år 300 efter Kristus. Ghana lå vest for Timbuktu ved randen af ørkenen, og dets herskere synes at have været af berberæt. Medens Ghana endnu var på sit højdepunkt, udvikledes der i dets nærhed et nyt rige Sonrhai (Songhai), som fra det 7. århundredes begyndelse blev behersket af et berber dynasti, Dia. Sonrhai rigets centrum lå syd for den store krumning af Niger ved Timbuktu. Mægtigere end disse riger blev

dog en tredje og noget yngre, om end førislamisk statsdannelse, Melle, der synes grundlagt af den stolte og modige Mandingo stamme, som i sin velmagtstid øvede indflydelse ud til Atlanterhavet. Ifølge arabisk missionshistorie var det lille Sanhadja rige i det vestlige Sahara det første udgangspunkt for den islamiske propaganda.

Arabisk historieskrivning fortæller, at i 1009 antoges Islam af herskerne i Sonrhaj, omkring 1100 af herskerne i Ghana, der samtidigt måtte underkaste sig almoravidernes overherredømme. Med slutningen af det 11. århundrede grundede Tuaregerne, ørken berberne, byen Timbuktu, som blev et knudepunkt for islamisk handel og kultur.

Først omkring 1200 fulgte herskerne i Melle Muhammeds kald. Den betydeligste blandt fyrsterne var Mansa (sultan) Mussa (1311 – 31), der gjorde sit rige til en magt af første rang og udvidede det ved erobringer til alle sider. Han underlagde sig resterne af det gamle Ghana, erobrede Sonrhaj og fratog Tuaregerne det opblomstrende Timbuktu. Helt i Islams ånd blev genstridige og brugbare fjender sendt af sted til slavemarkederne i de arabiske stater, og snart grundlagdes den både fysisk og psykisk stærke afrikaners ry for sejhed og udholdenhed under slaveri i modsætning til de mere svagelige og sarte europæiske slaver. Viden om bredtes Mussas ry sig, da han med stort følge foretog pilgrimsfærd til Mekka i 1326. I Timbuktu måtte en gotisk bygmester fra Granada bygge ham et palads. Efter Mussas død holdt Melle riget sig oppe endnu et århundrede, indtil en "Guds hær" pludselig kom og atter forsvandt og tilintetgjorde størstedelen af folket. I 1433 tog tuaregerne atter Timbuktu i besiddelse.

Med vest Sudan som udgangspunkt trængte den islamiske mission mod øst, hvor den mødtes med den missionsvirksomhed, der udgik fra Ægypten. I Kordofan og Darfur fik missionen fodfæste i det 14. århundrede, i Haussastaterne øst for Niger i det 16. århundrede og i Wadai og Baghirmi først i det 17. århundrede.

I Nubien var der fra gammel tid bevaret en rest af græsk-ægyptisk kultur. Landet blev styret af konger, kaldet Kirki (af græsk: kyriakos), men præsteskabet havde stor indflydelse. Det lykkedes længe det lille kristne rige af modstå Islams missions- og erobringforsøg, men i det 12. århundrede sank dets magt på grund af

indre stridigheder, og i 1275 blev hovedstaden Dongola erobret af sultan Baibars. Nubien blev en ægyptisk vasalstat, åben for islamisk mission, og en stadig indvandring af arabiske stammer gjorde araberne til det herskende element i landet, og kristendommen forsvandt efterhånden.

Til trods for at hundredtusindvis af afrikanere, ligesom europæerne, måtte gå den tunge gang til slavemarkederne, modtoges Islam altså med kyshånd af de afrikanske stammer – bortset fra nubierne.

I henhold til arabisk kildemateriale.

Anderledes genstridige var hinduerne mod øst i det vældige indiske rige.

Det muslimske herredømme i Indien fra det 11. til det 19. århundrede plejer både den arabisk-persiske og europæiske historieskrivning at inddele efter de vekslende, herskende dynastier. Senere historieskrivere som eksempelvis Francois Le Sage De Fontenay inddeler dog perioden i to større afsnit: det første fyldt med uro og voldsomme kampe mellem muslimer og hinduer, det andet efter 1526, stormogulernes herskerperiode med kun ét dynasti og en vis udsoning af modsætningerne mellem muslimer og hinduer, der dog mest skal ses i lyset af, at hinduerne var blevet totalt knægtede.

Fra 1001 og indtil 1526 herskede 6 muslimske dynastier i Indien, og dette halve årtusinde var det hinduistiske Indiens værste trængselstid, hvor muslimerne for frem med en i verdenshistorien indtil da ikke set grusomhed.

De vilde centralasiatiske krigere, som hovedsageligt bestod af tyrkere og afghanerstammer, drog hærgende som et uvejr henover Indiens lande og folk. Alle lederne i den muslimske erobring af Hindustan fandt stor glæde i blodige massakrer på de "afgudsdyrkende hedninger", væbnede og ubevæbnede i flæng. Muslimske historikere fortæller, hvordan man ved erobringen af byer henrettede mængder af "hoveddragede Brahmaner", hvormed sandsynligvis menes buddhistiske munke. De mange udskårne gudfigurer, der anvendtes i middelalderens buddhistiske gudsyndelse, ophidsede yderligere de billedfjendske muslimer, så at der ikke blev givet nogen nåde til de overvundne "afgudsdyrkere". Biblioteker blev brændt, talrige pragtbygninger og mindesmærker af gammel indisk kunst jævnedes med jorden eller blev brugt som materiale til erobrernes egne bygningsværker. For buddhismen som

organiseret religion blev den muslimske rasen i Nordindien skæbnsvanger. Munkene, der undslap blodbadet, flygtede til Nepal, Tibet eller mod syd. Efter år 1200 er buddhismens spor i det nordlige Indien kun få og dunkle.

Det er nemt at finde årsagerne til muslimernes nemme sejr. De var fysisk stærkere end hinduerne, og deres grusomme fanatisme gjorde dem totalt ubarmhjertige mod "de vantro". De muslimske ledere var dræbermaskiner, blottede for menneskelige følelser og kun optændte på at kue al modstand ved at sprede skræk og rædsel omkring sig. Derudover var de også grebet af grådighed efter de uhyre rigdomme i guld og juveler, som de indiske paladser og templer var fyldte med – i deres fantasi.

Herudover var det fredelige hinduistiske folks krigsførelse gammeldags og hæmmet ved stamme, sekt- og kastefordomme. De muslimske horder adlød hver sin fører, som ved velrettede kavalerindhug forstod at splitte de løst sammenhængende indiske hære. På denne måde kunne muslimerne, selv om de i antal var inderne langt underlegne, vinde sejr over det indiske millionfolk og kue det i århundreder.

I disse blodige århundreder anså de muslimske førere sig som vældige krigere for Allah og overlegne herskere. Islams historikere, forfatteren af Tabakât-i Nâsirî (13. århundrede), Zia-ed-dîn Baranî, Ibn-Batûta og Firisjta (ca. 1600) er fulde af lovprisning over disse "Troens helte", og i mange år gjorde europæiske historieskrivere, der hidtil havde øst af de arabiske kilder, sig skyldige i en væsentlig fejlvurdering af personer og begivenheder ved at dømme dem ud fra Islams ensidige synspunkt.

Historien om indernes frygtelige lidelser er derfor svær at efterforske, men en del af den er nedskrevet i Radjputanas. Indernes politiske historie er fortællingen om, hvordan skiftende herrer mere eller mindre udnyttede dem. Foragtede af undertrykkerne levede det store folk sit fattige liv. Den brutale Ala-ed-Din Kildji udtalte engang: "Vær forvissat om, at hinduerne aldrig vil blive underdanige og lydige, før de reduceres til fattigdom. Jeg har derfor givet ordre til, at der årligt kun levnes dem, hvad der er tilstrækkeligt til livets ophold af korn, mælk og ost, men de skal ikke have lov til at samle sig skatte og ejendom."

Disse grusomme ord bærer Indien den dag i dag ar efter.

Hvor Islam førte sig stort frem i øst, blev der ligeledes vundet en altafgørende sejr længere mod vest.

Her havde Islams sejrtrupper erobret størstedelen af Byzans. I 1452 bestod det førhen så indflydelsesrige kristne land kun af hovedstaden Konstantinopel med nærmeste omegn.

Den 5. februar 1451 besteg den kun 21-årige Mehmed (Muhammed) II den osmanniske trone efter sin far Murad II, også kaldet Løven. Efter Løven forventede flere i de kristne lande, at Mehmed ville være lammet, men det skulle snart vise sig, at alle forventninger skuffedes. Mehmed havde høje mål. I århundreder var der blevet løbet stormløb mod Konstantinopel. Nu skulle denne juvel falde i den osmanniske turban.

Da tyrkerne ikke havde nogen ordentlig flåde, kunne byzantinerne altid hindre forbindelsen mellem deres besiddelser i Asien og Europa, og derudover nød Konstantinopel godt af de indtægter, som skibsfarten gennem Bosporus indbragte.

Ved Bosporus strædets smalleste sted (550 meter) havde tyrkerne allerede bygget borgen Anatoli Hissar på den anatolske bred. Lige overfor, på byzantinsk grund, anlagde Mehmed, trods alle protester og hidtil indgåede aftaler, en ny fæstning Rumili Hissar, udstyret med kraftigt artilleri.

I Konstantinopel vidste man nu, hvad meningen var, og Konstantin XI sendte tryglende budskab om hjælp mod landene i vest, hvor man dog ikke havde stor forståelse for den fare, som forestod. Her havde man sejrrikt vundet over muslimerne, og herudover havde Konstantinopel gang på gang vist sig modstandsdygtig mod de skiftende, angribende muslimske hære.

Det var kun paven og genoveserne, der havde en anelse om, hvad der foregik, og derfor bistod, sidstnævnte med 2 skibe og 700 krigere under anførelse af den tapre Giustiniani.

I marts 1453 påbegyndtes den muslimske belejring med en hær på 165.000 mand og et vældigt artilleri. Traditionen tro blev der sendt bud til borgerne i Konstantinopel med besked om at antage Islam eller dø.

Inde i byen tyggede man lidt på den besked, inden man meldte tilbage, at byzantinerne valgte døden, og straks efter begyndte beskydningen.

Kejseren selv og Giustiniani med cirka 5.000 grækere og 2.000 fremmede førte et hårdnakket, men længe virkningsfuldt forsvar fra de vældige mure, som tyrkerne konstant skød brecher i. I kirkerne bistod byzantinerne med bøn. I muslimerne så byzantinerne selvste Satan, og i byen herskede der en nærmest apokalyptisk opfattelse af situationen, hvori det byzantinske folk så sig selv som ofre i den sidste kamp mellem Kristus og Antikrist, en kamp som de allerede vidste, at Antikrist ville vinde i første omgang.

Natten til den 29. maj 1453 begyndte det endelige stormangreb. Titusinder af muslimske krigere steg over murene, der nu havde store brecher. For sidste gang forsøgte kejser Konstantin at opildne forsvaret, men rygtet om at en afdeling kamptropper fra Genova var flygtet sammen med den hårdtsårede Giustiniani, fik forsvaret til at bryde sammen.

Kong Konstantin faldt efter heltemodig indsats og hans hoved blev bragt til Mehmed, der senere lod det sætte op på toppen af bronzesøjlen af Justinian.

En flodbølge af muslimer skyllede ind i Konstantinopels gader, hvor de myrdede løs, massevoldtog kvinderne, nedbrændte huse og røvede, hvad de kunne finde. I den prægtige Hagia Sofia kirke afventede titusinde bedende deres skæbne. Måske håbede de, at muslimerne fik slukket deres blodtørst uden for, og at den vilde horde i det mindste ville vise Guds hus respekt. I så fald blev deres forhåbninger gjort til skamme. Erobrerne slog kirkedørene op, og unge mænd og kvinder blev drevet ud af kirken, bestemte til muslimernes slavemarkeder. De ældre blev slået ihjel. Blodet flød i Hagia Sofia kirken, og som tyrkerne senere skulle skryde: "så gik de i blod til anklerne", hvilket i princippet betød, at de havde vundet en stor sejr over den ubevæbnede befolkning.

Konstantinopels rigdomme gik til grunde. Muslimerne sønder slog andre, tilintetgjorde ikoner, brækkede guldservice i stykker og brændte biblioteket med dets for den kristne kulturs uvurderlige bogskatte. Ødelæggelsen af byen var så omfattende, at selv Mehmed II blev forfærdet, da han som sejrherre red ind i den, og hans første tanke var, at han alligevel ikke ville gøre denne rygende ruinhob til sit nyvundne riges hovedstad. Men så blev han overvældet ved tanken om, at her havde romerrikets cæsarer regeret, herfra skulle Islam for altid herske. Mehmed gik derfor i gang med at genrejse

byen, de stort set delvis uskadte kirker fik korset revet ned fra taget og fik halvmånen rejst i stedet. Den storslåede Hagia Sofia kirke fik lov til at beholde sit navn, som nu blev Hagia Sofia moskeen.

Udover at erobringen af Konstantinopel var en juvel i Mehmeds turban, så blev byen også base for den erobring af Europa, som det fra Sibirien stammende krigerfolk tyrkerne drømte om. Allerede inden det blodige slag om Konstantinopel (i dag Istanbul, for. anm.), var tyrkerne trængt frem på Balkan, hvor de i 1389 ved det berømte slag på Kosovo Polje slog det slaviske folk, serberne, der på det tidspunkt var den førende magt på Balkan. I 1521 faldt Beograd og i 1526 ved slaget ved Mohács mistede Ungarn med kong Ludvig II sin selvstændighed (helt frem til 1918).

I 1529 beherskede tyrkerne størstedelen af Balkan og rykkede med en hær på 80.000 mand frem mod Wiens bymure, hvor de den 23. september startede en belejring af byens 18.000 borgere.

Før belejringsringen lukkede sig om byen, havde nogle tusinde borgere, der ikke ville udsætte sig selv for farerne og strabadserne, forladt byen. Rygterne om den skæbne, som var blevet beboerne i Buda (den ene del af det nuværende Budapest), til del, havde øget frygten til det ulidelige: Skønt den muslimske storvezir havde lovet Budas indbyggere sikkerhed for liv og gods, hvis de frivilligt overgav byen, var indbyggerne under deres afmarch blevet hugget ned for fode. Årsagen skulle have været, at en af indbyggerne ved udmarchen skulle have truet efter en muslim med sit sværd!

Mange af Wiens borgere frygtede derfor, at de ikke kunne vente nogen nåde fra tyrkerne, og valgte at flygte. Af omkring 3.500 våbenføre borgere blev kun 400 tilbage i Wien.

De flygtende tog vejen langs Donau, men de nåede imidlertid kun omkring 30 kilometer væk fra hovedstaden, før de i Tulln blev indhentet af de hurtige muslimske ryttere. Peter Stern von Labach, som er øjenvidne fra den tid, skriver om myrderiet ved Tulln: "Kvinder og børn faldt for de flestes vedkommende i tyrkernes hænder og så tyrannisk og frygteligt behandlet af dem, at det slet ikke er til at udsige."

Rygterne om rædselsscenerne fra Tulln spredtes, og i Nürnberg var forlæggeren Hans Guldenmundt, der i disse år udgav mange skrifter mod muslimerne ikke bange for at "udsige", hvad der var sket:

*"Ak, Herre Gud på den højeste trone,
betragt denne store jammer.
Således har den tyrkiske rasende tyrann
gjort i Wienerwald.
Brutalt myrder han jomfruer og kvinder.
Børn blev hugget midt over,
trampet under føde og revet itu.
På spidse pæle lod han dem spidde.
Oh, vor Hyrde, Jesus Krist,
Du, der er nådig og barmhjertig,
vend din vrede fra folket,
red det ud af tyrkens hånd."*

Den 26. september gjorde 500 panserklædte mand et modigt udfald fra Wien mod de 80.000 ventende tyrkere. De fleste af dem blev hugget ned, resten taget til fange. De dræbte fik hovederne hugget af, og hovederne blev spiddet på pæle, som blev opstillet til beskuelse foran sultanens telt. Nogle af de til fangetagende blev sendt tilbage til byen med besked på, at hvis Wien omgående overgav sig, ville den islamiske hær ikke betræde byen og afstå fra enhver plyndring. Hvis man ikke overgav sig, ville Wien blive lagt i aske og ruiner og ikke engang barnet i moders liv ville blive skånet. Men Wien overgav sig ikke.

Efter fire stormløb mod byen, som tappert forsvarede sig, og hvor grupper af forsvarerne trods overmagten ikke engang holdt sig tilbage for at snige sig over murene for at angribe muslimerne, og med tab af mange muslimske liv, noget som den muslimske hær ikke var vant til, hævdede sultanen pludseligt belejringen og drog bort. Wienerne kiggede betuttede til og troede, at belejringen var hævet, af sultanens anger over at han havde ladet hånt om den gamle ridderlige tradition om, at man kun tillod tre stormløb mod en fæstning – den muslimske sultan havde givet fire ordrer. Men den sultan, der så det som sit livs opgave at åbne Europa for Islam, følte sig næppe bundet af ridderlige traditioner, hvis efterlevelse berøvede ham sejren.

Sandheden om den muslimske hærs tilbageslag skal snarere søges i muslimernes utilfredshed over, at den by, der var blevet udlovet som nemt bytte, skulle vise sig så sej og udholdende, samt det allerede nævnte faktum at mange muslimer mistede livet, samt udsigten til

den kommende vinter, som de muslimske hære ikke var udrustede til at modstå.

Men muslimerne opgav ikke modet. I det 17. århundrede beherskede de hele Balkan, og den 13. juli 1683 stod de atter foran Wiens porte og påbegyndte en belejring, denne gang med en betydeligt større hær end ved belejringen i 1529.

Beruset over succesen på Balkan sendte sultan Mehmed IV forud for felttoget mod Wien et brev til den østrigske kejser, som er blevet legendarisk i sin grovhed og flabethed:

"Af Allahs nåde giver Vi, glørværdig og almægtig kejser af Babylonien og Judæa, af Orienten og Occidenten, alle jordiske og himmelske kongers Konge, Storkonge af Arabien og Mauretanium, Hersker og Herre over de vantros korsfæstede guds grav og hæderkronet Konge af Jersusalem, Dig, den romerske Kejser, og Dig, den polske Konge, og alle Eders tilhængere, Vort helligste ord i pant på, at Vi står i begreb med at drage til Eders dværglande med krig.

Og fører Vi med Os tretten konger med en million og trehundredetusinde krigere til fods og til hest og vil, Kejser, Dit dværgland med sådan hær, som hverken Du eller Dine tilhængere nogensinde har haft begreb om, uden nåde og barmhjertighed lade søndertræde under heskesko og overantvorte (overlade for. anm.) til ild og sværd.

Frem for alt befaler Vi Dig at vente Os i Din residensstad Wien, så Vi dér kan hugge hovedet af Dig, og gør også Du, lille Kongestump af Polen, det samme! Med samt alle Dine tilhængere vil Vi udslette Dig og lade guds allersidste skabning, såfremt den blot er vantro, forsvinde fra jorden. Store og små vil Vi først udsætte for den grusomste tortur og så overantvorte til den skændigste død. Dit latterlige rige vil Jeg fratage Dig og feje Dit hele folk bort fra jorden.

Dig og kongen af Polen vil Vi lade leve, til I vil have overtydet Eder om, at Vi opfyldte alt det angivne. Dette til eftertanke.

Givet i Vor hoved- og residensstad Stambul (Istanbul, for. anm.), i Vort fyrreogtyvende leveår og Vort almægtige Styres otteogtyvende år. Mehmed"

Allerede én gang tidligere havde en sultan skrevet til den østrigske kejser i tølperagtige vendinger, men muslimernes erindringer om hin sultans felttog mod Wien var siden undergået nogle kraftige forskydninger.

"Dette herlige land, Østrig, har Allah skænket os," skrev storvezir Kara Mustafa begejstret i sin dagbog, da han slog sig ned foran Wiens mure med en hær, der til trods for at den blev omtalt som "tyrkisk" kun bestod af en mindre del tyrkere. Resten af soldaterne kom fra Syrien, Irak, Ægypten og Sudan.

Wien var vokset siden sidste belejring og dens forsvar var blevet stærkere. Inde i byen forsvarede grev Rüdiger von Starhemberg modigt byen med 10.000 mand, mens hertug Karl af Lothringen lejrede sig med 40.000 mand på Kahlenberg vest for Wien.

Kara Mustafa praktiserede den islamiske hærs prøvede taktik: at slå brecher i forsvarets volde og mure og stormangreb, og belejringen blev frygtelig. I alt skete der 18 tyrkiske stormangreb mod byen og 24 udfald fra de belejrede. Men selv om Wien standhaftigt og med urokkelig koldblodighed modstod angrebene, kunne storveziren godt føle sig som sejrherre. Rundt omkring blev der foretaget småangreb mod mindre byer. Den 29. juli faldt Bratislava og bad om nådig forskånelse. I by efter by underkastede indbyggerne sig, tilbød tribut og løsepenge og bad om lejdebreve.

Kun i en lille flække, Götzendorf, omkring tre timers vej fra Wien, nægtede indbyggerne at anerkende de islamiske herskere som deres herrefolk. Derfor sendte storveziren tropper af sted mod byen for at vise, hvem der havde noget at skulle have sagt i denne del af Østrig. Selv om indbyggerne havde forskanset sig bag voldgrave og ødelagt broerne ind til Götzendorf, lykkedes det muslimerne at tage sig ind og dræbe indbyggerne til sidste mand.

Den 22. august besøgte kongen af Transsylvanien, en vasal af den islamiske hersker, storveziren i hans lejr, og en stor fest blev afholdt med musik, æresgarder og salutskud. Senere dukkede også ungarske vasaller op, der dog ikke blev modtaget med samme pomp og pragt. Flere af dem vendte senere tilbage for at advare storveziren om, at noget stort var under opsejling, men Kara Mustafa var overbevist om, at rygterne var usande. Wien tilhørte Islam.

Wiens forsvar blev en af den østrigske hærs største bedrifter, men alligevel var byens fald nært forestående, da raketterne fra

Kahlenberg natten til den 7. september meldte befrielseshærens ankomst under anførsel af Polens konge Johan III Sobieski, der havde fulgt pavens opfordring til forbund med kejseren.

Den 12. september tilføjede den forenede hær, som fortrinsvis bestod af tyskere og polakker, tyskerne under anførelse af hertug Karl V af Lothringen, tyrkerne et knusende nederlag. Tyrkerne flygtede i vild panik, mens de panisk forsøgte at rage det bytte til sig, som de allerede havde erobret. Kara Mustafa flygtede til Belgrad, hvor han den 25. december blev kvalt på sultanens befaling.

Det svidende nederlag ved Wien fratog midlertidigt Islam energien til flere stormløb mod Europa for at vinde dette for Islam.

Men besættelsen af Balkan fortsatte, indtil Balkan stat efter stat frigjorde sig for det muslimske åg i kampe, der visse steder udviklede sig til de rene blodbad, som eksempelvis i Rumænien, hvor grev Vladimir Tepes, skulle vinde ry som "grev Dracula", for sin blodtørst over for de forhadte tyrkere. Samtidigt med at muslimerne blev smidt ud fra Balkan, smed langt størstedelen af Balkans folk konvertitterne med. Det eneste sted, hvor konvertitterne fik lov til at blive, var i Serbien, hvor der har hersket kampe og ufred helt op til vort nye årtusinde mellem serbere og konvertitternes efterkommere.

1000 års krig

Konflikten mellem Islam og kristendom

Lige fra Islam opstod, trådte den i modsætning til de allerede etablerede religioner, især jødedommen og kristendommen, og selv om Islam lagde forsigtigt ud med at blive formidlet som en åbenbaring til araberne om den eneste Gud, gjorde den snart krav på at indtage sin plads som alle menneskers religion.

Men hvor Islam anså jøderne for forhædede og umulige at omvende, stillede det sig anderledes med de kristne, der nærmest blev betragtet som vildledte, der kunne omvendes, enten ved tvang eller overtalelser, hvilket muslimerne omgående gik i gang med straks efter Muhammeds død.

Lige fra de muslimske hære angreb Spanien i 711 og sejrede stort over goterne i slaget ved Jerez de la Frontera den 26. juli samme år, og indtil deres totale nederlag foran Wiens porte den 12. september 1683 (Balkan blev imidlertid først langt senere befriet for det muslimske åg), som midlertidigt fratog dem lysten til flere islamiseringsforsøg af Europa, førte muslimer og kristne en omtrent uafbrudt krig mod hinanden, en kamp som blev ført på flere fronter, både ideologisk og væbnet.

I flere århundreder efter sejren i 1683 glemte man i den kristne del af verden ikke de 1000 års uafbrudte krig med tab af kristne landområder, de hundredtusindvis af dræbte, der faldt på slagmarken i kampene mod muslimerne og de andre hundredtusindvis af kristne, som måtte vandre den tunge gang til arabiske slavemarkeder og for unge kristne kvinders vedkommende haremmen og bordeller.

Trods nederlaget blev muslimernes drøm om at erobre hele verden, således som det står skrevet i Koranen, at de skal gøre, aldrig opgivet. Det vidste datidens kristne, og derfor blev der holdt liv i frygten for den muslimske horde, som man forventede ville trage efter Europa igen, ligeså snart sårene var slikket.

Længe huskedes Martin Luthers (1483 – 1547) råd til de kristne, råd som i øvrigt behagede muslimerne så meget, at de en overgang udlagde Martin Luther som en slags forbundsfælle: ”Krige mod tyrkerne bør ikke føres, for de er korstog – men krigsførelse under

korsbanneret, det vil sige i Kristi navn, er imidlertid en alt for åbenlys krænkelse af Jesu tydelige ord”.

Også til de tusindvis af ulykkelige, som brutalt blev bortført, havde Luther gode råd, som huskedes længe: ”*Hvor Gud tilskikker dig, at du bliver taget til fange, bortført og solgt af tyrkerne, så må du leve, som de vil det, og være en slave – tænke således, at slig elendighed og underdanighed er tilskikket dig af Gud, og at du villigt affinder dig dermed og lider for Guds skyld og på det mest trofaste og flittigste tjener din herre, som du bliver solgt til, uanset at du er en kristen, og din herre er en tyrk eller en hedning (anden muslim end tyrker (forf. anm.). Og, for Guds skyld, løb ikke bort, som nogle gør og mener, at de deri gør ret og vel. Der er også dem, der i stedet drukner eller kvæler sig. Gør det ikke kære bror. Du må indse, at du har mistet din frihed, og at du ikke uden synd og ulydighed kan frigøre dig uden din herres vilje og vidende. Thi derved frarøver og frastjæler du din herre dit liv, som han har købt eller på anden måde forskaffet sig, så dit liv fra nu af ikke er dit eget, men hans ejendom som et stykke kvæg eller andet af hans gods.”*

I hundredvis af år huskedes Europas ulykkelige, som var blevet borttrøvet til en uvis skæbne. I 1529 uddeltes flyveblade, udgivet af forlægger Hans Guldenmundt, hvor han lod de bortførte kvinder tale: ”*Ak, os arme kvinder, ve.*

*Nu bliver vi aldrig glade mer’,
siden vi af de tyrkiske mænd
i elendighed bliver slæbt bort
fra vort kristne fædreland,
fra ære og gods til last og skam,
fra forældre, mænd, børn, venner,
bort til de ukristelige fremmede,
Nu har vi på jorden ingen trøst.
Om vi dog blev fra tyrken udløst.”*

Muslimernes grusomheder i Europa var legendariske, og selv om der blandt de kristne i de af muslimerne besatte områder herskede et dybt had mod besættelsesmagten, som udplyndrede og udnyttede dem på alle mulige måder, vovede det knægtede folk ikke at sætte sig op mod herrefolket. Den tyrkiske hær var utrolig stærk, hvilket først og fremmest skyldtes to forhold: De såkaldte sipahi (konvertitter), der

ligesom alle andre renegater opførte sig værre mod sine landsmænd, end de herrer de tjente, samt janitjarerne.

Sidstnævnte var navnet på den hærenhed, der med piber og trommer gik i spidsen for den muslimske hær og spredte skræk og rædsel blandt de kristne. Da de voldsomme slag mellem kristne og muslimer var ved at gå i glemmebogen, blev janitjarernes voldsomme indtryk på de kristne fortolket som, at "de kristne flygtede, fordi de ikke kunne holde den rædselsfulde musik ud."

Der var imidlertid en helt anden grund til, at de kristne tog benene på nakken, når den muslimske hær kom marcherende med janitjarerne i spidsen.

Da muslimerne havde undervunget sig Balkan staterne, afhentede de jævnligt små drengebørn med magt i de kristne hjem og sendte dem til Tyrkiet, hvor de fik en streng muslimsk opdragelse og blev indpodet had og foragt mod deres egne. Som voksne blev de indrulleret i den tyrkiske hær, hvor de fik navnet "janitjare", som betyder: "ege yerú ceri" – den nye hær, og som sådan blev de sendt i spidsen af hæren mod deres egne familier.

Overleveringerne om barbarierne og sorgen over de mistede holdt sig i generation efter generation og gav næring til konstant frygt, had og foragt over for Islam.

Blandt datidens intellektuelle var det god tone at håne og smæde denne religion. Bortset fra Goethe, som fandt visse forsonende træk ved Islam, havde hverken navne som Ludvig Holberg, Dante, Henri Greve af Boulainvilliers, Sebastian Münster eller Voltaire meget tilovers for Muhammed og hans budskab. Især Voltaire udtalte en hård dom over Muhammed:

"Som kamelpranger anstiftede han en revolte. Han bildte folk ind, at han kunne konversere med englen Gabriel. Han løj for dem med den påstand, at han i Himmelen havde modtaget dele af en fuldstændigt ulæselig bog, hvori hver side er en fornærmelse mod den menneskelige forstand. Med ild og sværd tvang han menneskene til at respektere denne bog. Han skar struben over på sine egne slægtninge. Datteren voldtog han. At han kun tillod valget mellem religion og død, kan under ingen omstændigheder undskyldes."

Helt op i nyere tid holdt billedet af Islam som en tro, der var udsprunget af en magtgal mands fantasier, sig. I begyndelsen af forrige århundrede skrev den amerikanske præst dr. Glover i en bog,

Progress of Worldwide Missions: "Koranen er en sælsom og meningsløs sammenhobning af fabler og fakta, eventyr og legender. Den er fuld af historiske fejl og vildfarelser og overtro. Nok hviler den islamiske lære på troen på den eneste Gud, men denne islamiske guddom er en følelsesblottet despot, som står sine skabninger uendelig fjernt. Islams profet var en orientaler og tilmed en orientalsk potentat. Som sådan troede han også at besidde ret til hæmningsløs udfoldelse af sit kønsliv."

I Europa skrev Islam eksperten, den belgiske jesuiterpater Henry Lammens, ligeledes i begyndelsen af 1900-tallet, følgende om Muhammed: "Han var offentligt kendt som en dovendidrik og vovede at påstå, at han ofte tilbragte en stor del af natten i bøn. Muhammed var forkælet. Velleved gik for ham forud for alt andet. Han var fej og brutal. En købmand som var parat til løgn og bedrag, som organiserede snigmord."

Så sejlivet var frygten og foragten for Islam, at der helt op til tiden omkring 1. verdenskrig blev bedt følgende bøn blandt de kristne i London: "Oh Herre, Du som verdens scepter tilhører, vend Dig i Din styrke mod de muhamedanske lande. Tilintetgør i Din søns, Jesu Kristi navn Islams sværd og sønderbryd den falske profet Muhammeds åg i Ægypten, Arabien, i Tyrkiet, i Persien og i alle andre muhamedanske lande. Åbn disse lande for den ægte profet Jesu sande evangelium, så alene det får gyldighed dér. Bortdrag den mørke overtros slør fra menneskenes hjerter i disse lande gennem Kristus vor Herre. Amen."

Det er først i nyere tid, at 1000 års fjendskab og gensidig smæden hinanden er glemt af de kristne. Men en hel del stående vendinger, som er blevet/bliver brugt helt op i vor tid, stammer fra den tusindårige konflikt mellem Islam og kristendommen:

"Jeg troede, den hellige grav var vel forvaret". Dette udtryk opstod i Europa, da rygterne spredtes om de kristne pilgrimme, som længe havde været afskåret fra at valfarte til den hellige grav i Jerusalem, endelig kom igennem de muslimske forsvarsværker kun for at finde ud af, at den hellige grav var vanhelliget.

Og udtrykkene: "Hvis Muhammed ikke kan komme til bjerget, må bjerget komme til Muhammed", samt "Troen kan flytte bjerge", relaterer til den munterhed, hvormed de kristne modtog budskabet om, at Muhammed, der beviseligt aldrig havde sat sine sandaler uden

for Arabiens jord, skulle have stået på samme bjerg som Jesus og modtaget sine åbenbaringer. At muslimerne forklarede Muhammeds natlige rejser til Jerusalem med, at han havde haft en otte-benet bevinget hest, nemlig Buraq, gjorde ikke munterheden mindre og understregede blot yderligere det hedenske i den muslimske tro over for de kristne. For havde ikke også Odin haft en otte-benet hest med vinger, nemlig Sleipner?

Striden om Barnabas evangeliet

I 1500 tallet dukkede der en lille bog op i Rom. Bogen var oversat til italiensk, og titlen lyder: "Vero Evangelio di Jessu chiamato Christo, novo profeta, mandato da Dio al mondo, secondo la discriptione Barnaba Apostolo suo". Hvilket betyder: "Sandt Evangelium af Jesus Kristus, ny profet, sendt af Gud til verden, efter hans apostel Barnabas' beskrivelse."

Bogen er på 230 sider. Den er indbundet i læder og opbevares i en lille læderkasse. Efter at have gransket bogen hævder fagfolk, at papiret er fremstillet for flere hundrede år siden i Tyrkiet ved en af Osmanner rigets papirmøller. Selve teksten er skrevet med sort blæk, men korte indholdsangivelser, skrevet med arabiske skrifttegn og anbragt i sidernes meget brede margin, er skrevet med rødt.

Bogen skulle angiveligt være det forsvundne Barnabas evangelium, og er igennem tiderne blevet opfattet som et falsum i kristne kredse, men af muslimer udlagt som det endelige bevis på, at Islam er den sande religion.

Ligesom Paulus nævnes Barnabas i Det nye Testamente. Han var den morder, der blev sat fri i stedet for Jesus.

"Barnabas, apostel for Jesus af Nazareth, som kaldes Kristus, taler til alle dem, der bor på jorden og søger fred og trøst."

Sådan begynder Barnabas evangeliet, men straks efter holder enhver lighed med de andre evangelier op.

I teksten beskrives Jesus som en "profet", og straks i begyndelsen siges det også, at det er en bespottelse at tilskrive Jesus egenskab af Guds søn. Og Barnabas beskylder også straks opfinderne af doktrinen for ikke at have været under indflydelse af Gud, for de har også tilladt spisning af urent kød og afvist omskærelsen.

Videre fortæller teksten, at Jesus selv godt ved, at han bliver betegnet som Guds søn, hvilket han protesterer imod med ordene: "Gud har ingen søn, ingen mor og ingen far. Gud har intet legeme."

Hermed giver Jesus på forhånd Muhammed ret, når det flere steder i Koranen påpeges, at det er fuldstændig umuligt, ligesom det også er vantro og gudsbespottende at påstå, at Gud skulle kunne have en søn. I femte sura anviser Muhammed evig forbandelse til alle, der udtaler den kristne trosbekendelse om Faderen, Sønnen og Helligånden: "Den der sidestiller et hvilket som helst væsen med Allah, udelukker Allah fra Paradiset, og dennes bolig bliver Helvedes luer. Også de er gudløse, som siger "Allah er én af tre."

I samme sura fortæller Muhammed, at Jesus selv fordømmer sine tilhængere, når de stiller ham ved Guds side som Gud: "Og hvis Allah engang skulle spørge Jesus: Oh, Jesus, Marias søn, har du nogensinde sagt til menneskene: Tag foruden Allah, også mig og min moder til guder? Så vil han svare: Lovet og priset være kun Du. Det sømmer sig ikke for mig at sige noget, som ikke stemmer med sandheden. Men hvis jeg havde sagt det, så ville Du have vidst det, for Du ved jo, hvad der er i mig. Jeg derimod ved ikke, hvad der er i Dig. Thi kun Du kender alle hemmeligheder. Jeg har ikke sagt andet til dem, end hvad Du har befalet mig at sige, nemlig: Ærer Gud, min og Eders Herre."

"I sandhed, de er vantro, som siger, at Gud er også Kristus, Marias søn." Det gentager Muhammed igen og igen og fastslår eksempelvis i 9. sura: "Og jøderne siger: Ezra er Allahs søn, og de kristne siger: Messias er Allahs søn. Dette er, hvad de siger med deres munde: de efterligner deres tale, som var vantro før. Allah forbande dem! Hvor er de bortvendte fra sandheden."

I Barnabas evangeliet giver Jesus tilsyneladende igen den senere eksisterende Muhammed fuldstændig ret på forhånd ved at udtale: "Jeg har intet at gøre med det, menneskene har sagt om mig med den hensigt at tillægge mig flere egenskaber end en mand besidder. Thi jeg er en mand, født af en kvinde og er underkastet Guds dom. Jeg

lever som enhver anden mand og er underkastet denne verdens trængsler som enhver anden."

Men ikke nok anviser Jesus sig selv en ydmyg plads i rækken af profeter i Barnabas evangeliet, han peger også fremad mod den endelige og største profet af alle.

Således kan man i den lille håndskrevne bog læse: "Efter mig vil komme alle profeters og helliges strålende højdepunkt. Han vil bringe lys i mørket, som ikke fuldstændigt lod sig oplyse af profeterne som Guds sendebud".

Og på spørgsmålet om, hvem denne profet er, skal Jesus have svaret: "Denne trøsters navn vil være "den lovpriste", thi Gud selv gav ham dette navn, da han skabte hans sjæl og forlenede ham med himmelsk stråleglans."

På arabisk hedder "den Lovpriste" Muhammed, og fra dette sted og fremefter benævnes den kommende profet kun Muhammed i Barnabas teksten.

Forfatteren af Barnabas evangeliet fortæller, at Jesus selv har forkyndt disse Guds ord, og kapitlet om den kommende profet slutter med ordene: "Mængden opløftede sin røst og råbte: Oh Gud, send os din udsending. Oh Muhammed kom hurtigt som verdens frelser."

Barnabas evangeliet tjener altså helt og holdent som understøttelse for Muhammeds senere virke og sandsynliggørelse af sandheden i hans ord.

Men på et væsentligt punkt adskiller Barnabas evangeliet sig med Koranen og dens opfattelse af Jesus, nemlig ved spørgsmålet om Jesu død.

Af Barnabas evangeliet fremgår det, at det slet ikke var Jesus, der døde på korset. I Barnabas evangeliet kan man læse, at da soldaterne kom for at arrestere Jesus, skete der et under, hvorved Judas ændrede udseende og kom til at se ud på en sådan måde, at han lignede Jesus. "Selv vi disciple troede, han var Jesus", fortæller Barnabas. Og også soldaterne lod sig narre. De arresterede Judas og korsfæstede ham i stedet for Jesus, og Judas' sidste ord på korset lyder: "Min Gud, hvorfor har du forladt mig?"

Da Jesus i henhold til Barnabas er klar over, at "de vil fordærve mit evangelium, ligesom Israels Hus har fordærvet den rene lære", pålægger Jesus Barnabas at være vittigheder vidne og skrive et evangelium om hans liv og lære. Barnabas lover, at han pligtskyldigt

og sandfærdigt vil udføre dette hverv, hvorefter Jesus bliver borttrykket for øjnene af ham, idet fire engle bærer ham op i himlen.

I Koranens 4. sura lyder historien om Jesu død: "Og på grund af deres vantro, og fordi de har udtalt en svær bagvaskelse mod Maria. Og fordi de har sagt: Sandelig, vi har myrdet Messias, Jesus, Marias søn, Guds sendebud. De myrdede ham ikke, og de dræbte ham ikke ved korsfæstelsen, men han forekom dem død. Og de, som var uenige derom, er visselig i tvivl derom. De har ingen sikker viden, men følger kun en formodning, og de dræbte ham visselig ikke."

I den kristne del af verden er Barnabas evangeliet for længst gået i glemmebogen, forkastet som det er som et falsum. Bogen er blevet gransket på kryds og tværs, papir og blæk undersøgt og sprogbrugen underkastet et professionelt studium. Det er herved blevet fastslået, at papiret stammer fra den førømtalte papirmølle i Tyrkiet, og i 1748 fastslog den teologisk og sprogvidenskabeligt skolede dr. White, at det drejede sig om en oversættelse af en arabisk original, da teksten bærer præg af arabisk sprogstruktur.

Alle Det nye Testaments dele er skrevet mellem år 45 – 90, og der er fundet originalstumper af dem alle. Af Barnabas evangeliet er der imidlertid ikke fundet en eneste stump, og det vides med bestemthed, at dette evangelium er skrevet efter det 7. århundrede.

Men den allervigtigste dokumentation for, at Barnabas evangeliet er et falskneri, plantet af enten en muslim, der hermed forsøgte at undergrave kristendommen og cementere Islams rigtighed, eller skrevet af en præst konverteret til Islam, da Barnabas evangeliet indeholder kendskab til den kristne teologi, leverer Barnabas evangeliet imidlertid selv.

Barnabas levede på Jesus tid og har naturligvis kendt til de berømte strækninger mellem Damaskus og Sinai halvøen, og han har naturligvis vidst, hvilken by der ligger ved Genezareth sø og hvilken ved Jordan, ligesom han naturligvis også har været fortrolig med afstandene mellem byerne.

Af Barnabas evangeliets forfatters kendskab til topografien i det daværende Palæstina er det helt tydeligt, at han aldrig har sat sine ben i området, for hertil er manuskriptet alt for fuldt af topografiske fejl.

Så hvor kristne for længst har afvist Barnabas evangeliet og ikke engang gider at tage et enkelt grans sandsynlighed for at dets

eventuelle rigtighed alvorligt længere, er Barnabas evangeliet stadigvæk den kristne læres mest vigtige dokument for muslimerne, som den dag i dag gør sig stor umage med både at bevise, at Barnabas evangeliet er det eneste uforfalskede kristne dokument, som findes, samt dokumentere, hvorfor det afvises af kristne:

På kirkelige konciler, hvor der er blevet truffet afgørelser om religionens grundlag, har kirkeforsamlingerne kendt til Barnabas evangeliets rigtighed, hedder det fra muslimsk side.

Men man har naturligvis ikke kunnet grundlægge en religion ved at servere en halvfærdig ret for menigheden og fortælle den, at de skulle slå koldt vand i blodet i 100? 500? måske 1000 år? og glæde sig over, at den sande profet ville komme på et eller andet ubestemt tidspunkt ud i fremtiden.

For muslimerne er Barnabas evangeliet den dag i dag et vigtigt dokument, et bevis på, at kristne kun har tilbragt en forvirret tid i venteværelset til den sande lære.

Korstogene - Hellig Krig besvares med Hellig krig

Få andre begivenheder i kristendommens historie er omgivet med så mange misforståelser som korstogene og årsagerne til, at de opstod. Forskellige kilder mener, at man, langt inden det første korstog drog af sted, så småt var begyndt at gribe til våben for kristendommens sag, men spørgsmålet er nok snarere, om ikke kirken var begyndt at tolke de mange slag mod de i Europa indtrængende muslimer som slag udkæmpet for kristendommens skyld.

Historiske kilder er også uenige om, hvad der fik Europas folk til at bryde op fra deres hjem i hobetal og begive sig af sted mod en usikker fremtid.

Kun ét står fast: Hovedanstødsstenen for korstogene var kejser Alexios af Byzans og pave Urban II. 1088 - 1099

Byzans var kristendommens perle, og det skyldtes især kejser Justinian, der selv om det mentes, at han var af lav byrd da han besteg Byzans' trone som 40-årig i 527, og der derfor ikke rådede

stor tiltro til ham, fik Byzans, og især hovedstaden Konstantinopel, til at blomstre på en måde, som ikke før var skuet i verden. !

På grund af sin strategiske beliggenhed med de bedste forbindelser til tre verdensdele fik Konstantinopel hurtigt tilnavnet, "Verdens navle". Udover at være skærmet mod angreb både ved naturen og ved en fremragende fæstningskunst var Konstantinopel en ægte hovedstad, noget som ingen andre riger kunne mønstre på den tid. I mange århundreder efter Justinians påbegyndte arbejde, blev der bygget videre på at give Konstantinopel den skikkelse der hele middelalderen igennem blændede og fristede dens fjender: dets gyldne kirkemasse, pragttorve med statuer og sejrssøjler, gader der blev oplyst efter mørkets frembrud, overrislede haver og kloakeringsanlæg.

De muslimske hære savlede efter denne perle og forsøgte gentagne gange at erobre Konstantinopel, men blev hver gang slået tilbage.

Ved sit erobringstog i øst stødte de muslimske hære i Sydsibirien på det krigeriske ural-altaiske nomade- og rytterfolk, tyrkerne, som de lovede rigdom og et rige, hvis skønhed og skatte oversteg deres vildeste fantasi, nemlig Byzans og Konstantinopel, hvis de ville antage Islam og ride med tilbage og hjælpe til med erobringen. !

Islam var lige en religion efter tyrkernes hjerte, så det faldt dem let at udtale den muslimske trosbekendelse, men det udlovede land, som myldrede med guld, ædelstene og underskønne kvinder, har sikkert også haft sin egen tiltrækningskraft i omvendelsesproceduren.

Tyrkerne red med tilbage og bid for bid erobrede de Byzans.

Omkring år 1100 var tyrkerne faretruende tæt på Konstantinopel, som de allerede havde angrebet flere gange uden held, og kejser Alexios bad derfor gentagne gange paven i Rom om hjælp.

Også fra den kristne hellige by Jerusalem kom der klageråb. Byen var erobret af muslimerne og rædselsvækkende beretninger om skændinger af den hellige grav var indløbet til den kristne verden og bønner om hjælp til at befri den hellige kristne by indløb til paven.

Pave Urban II måtte gøre noget. Det var tydeligt, at problemet kun kunne løses med våben, men spørgsmålet var bare hvordan?

Den kristne del af verden havde ikke nogen egentlig hær. De smågrupper som var redet mod de muslimske hære for dels at hjælpe spanierne (heriblandt Roland, som senere blev besunget i det kendte Rolands kvad), dels for at standse muslimernes indtrængen i

Frankrig, hvor det i begyndelsen af oktober 732 lykkedes tyskeren Karl Martel at slå muslimerne ved Poitiers og fratage dem yderligere lyst til erobringstogter i Frankrig, havde alle været selvstændige freelance hærenheder, støttet af forskellige fyrster og gejstlige i Europa. Således blev Karl Martel eksempelvis støttet af biskoppen af Trier, der stillede en troppestyrke til hans rådighed.

Men nogen egentlig samlet hær at sætte imod den muslimske aggressor kunne et Europa, der stort set kun bestod af små fyrste-, hertug- eller kongedømmer, der ikke havde meget tilfælles og i øvrigt også lå i indbyrdes stridigheder, ikke mønstre.

Europas folk havde kun et eneste samlingsmærke tilfælles: korset.

Den 27. november 1095 afholdt Urban II derfor et kirkemøde for en til anledningen særlig indbudt mængde af adelige, riddere, gejstlige samt en større folkemængde, og på sletten uden for byen Clermont overraskede han forsamlingen med følgende tale:

"Højtelskede Brødre.

Drevet af denne tids krav, er jeg, Urban, som af Guds nåde bærer den pavelige krone, som hele verdens øverste præst kommet hid til Eder, Guds tjener. Så at sige som sendebud vil jeg åbenbare Eder Guds vilje. Det er ubetinget nødvendigt, at vi omgående bringer vore brødre i Orienten, den allerede ofte lovede og så hårdt tiltrængte hjælp. Tyrkerne og araberne har angrebet dem og besejret dem i syv slag. Mange af vore brødre blev dræbt, mange taget til fange. Kirker blev lagt i ruiner, landet er lagt øde.

Hvis I ikke nu går til modstand mod tyrkerne og araberne, så vil Guds tro tjenere i Orienten bukke under for dette stormløb.

Derfor beder og formaner jeg Eder – egentlig er det hæren, der beder og formaner Eder – at I, og jeg mener både fattige og rige, iler med, som Kristi herolder, at forjage denne lede yngel fra de af Eders brødre beboede egne og bringer Kristi troende hurtig hjælp. Hvis de, der drager til det Hellige Land, mister livet, det være sig på rejsen, til lands eller til vands eller i kampen mod hedningene, så vil i denne stund alle synder blive dem forladt. Det tillader jeg ifølge den magt, gud har forlenet mig med."

Pave Urban sluttede sin tale med at fremmane en vision: Guds fjenders undergang efter Guds venners sejr. "De elendige"

(muslimerne, forf. anm.) "går til grunde". De kristne, som tager kampen op mod de vantro er sikret Paradis og evig lyksalighed. "De vantro (muslimerne, forf. anm.) har formastet sig til at underkaste Kristi hellige stad, som er viet gennem Hans lidelser og Hans Opstandelse, uudholdelig trældom. De vantro må straffes for deres frække forbrydelse, for deres barbariske rasen."

"Enhver skal fornægte sig selv og tage korset."

Med råbet "Dieu le volt!" – Gud vil det – besvarede mængden pavens gribende appel om at befri Kristus' grav.

For at vise at man kæmpede for kristendommens sag, skulle man fæste et rødt klædekors på skulderen, og man aftalte at mødes året efter i Konstantinopel, hvorfra det egentlige, hellige korstog skulle udgå, og som pavens særlige udsending blev biskop Adhemar af Puy udpeget og drog af sted mod den byzantinske hovedstad.

Hermed besvarede kristendommen Islams hellige krig med hellig krig.

Fluks spredte pavens budskab sig over hele Europa, og det vandt gehør ud over enhver forventning. Især den senere så berømte eremit Peter med tilnavnet "med hættten" fra egnen ved Amiens prædikede korstog med sådan en ildhu, at det senere hed sig, at det var ham, der havde startet det hele.

Alt hvad der kunne krybe og gå myldrede mod Frankrig og den vestlige del af Tyskland, hvor de kristne forsamledes for at begive sig mod den hadede fjende. Med sig havde de koner og børn.

Da kejseren af Byzans hørte rygterne om den brogede skare, der drog hængende ned gennem Europa, hvor de dræbte og plyndrede jøder på vejen, blev han forfærdet. Han havde bedt om veltrænede riddere, som han kunne indordne i sine kampstyrker, og nu fik han sendt pjalteproletariatet på halsen. At Europas folk kunne finde på at drage gennem hans land i udisciplinerede horder for at give sig i kamp med muslimerne, forfærdede og bekymrede ham.

Mange historikere gætter på, at tilslutningen bag dette første "korstog", som senere er blevet betegnet som en folkevandring, skyldtes fattigdommen i datidens Europa, og at mange bodsprædikanter, stik mod pavens anvisninger, prædikede samme lektie til de kristne som opildnede muslimerne: lovning på eventyr samt gods og guld ved rige plyndringer.

Undervejs gik dette brogede optog omtrent i opløsning. En del faldt i kamp med ungarere og bulgarere, mens andre fandt frugtbare egne, hvor de slog sig ned.

Efterhånden som efterretningerne om de kristnes færd ned gennem Europa indløb til Konstantinopel, voksede kejser Alexios bestyrtelse, men det var intet imod det, han følte, da han stod over for det første ynkelige forsøg på et korstog.

Det var kun en mindre forhutlet og udholdende skare, der nåede frem til Konstantinopel, hvor de efter at være blevet bespist af kejseren drog hængende og plyndrende gennem byen. Efter det muntre gilde blev de sat over strædet og red fornøjede bort, parate til at møde fjenden.

Ved den første træfning med islamiske tropper blev de kristne imidlertid mejet ned til sidste mand. Historieskriveren Fulcher af Chartres beskriver et år efter de kristnes sammenstød med de muslimske tropper slagmarken med disse ord: "Hvor mange afhuggede hoveder, hvor mange knogler af dræbte mennesker fandt vi ikke liggende på markerne hinsides Nicomedia. Det var vore egne, der som lægmænd i krigskunsten var blevet nedslaget af tyrkerne."

At muslimerne i første omgang var stødt på uerfarne flokke, viste sig at blive en fordel for de efterfølgende korsridder hære, for efter denne for muslimerne så hovedrystende latterlige oplevelse mente de, at have mødt den kristne hærs almene standard med hensyn til kampmoral og bevæbning.

Men nu brød de korsfarere op, som Urban II navnlig havde henvendt sig til, og som Alexios havde ønsket sig.

Fra Syditalien rejste Bohemund og hans nevø Tancred over havet til Epirus. Samme vej fulgte nordfranske stormænd som greve Hugo, bror til kong Philip og hertug Robert, der satte Normandiet i pant til sin bror kong Wilhelm for at få penge til rejsen. Fra Sydfrankrig drog grev Raimond af Toulouse over Norditalien, hvor nye deltagere sluttede sig til. Vesttyske riddere, deriblandt den nederlothringske hertug, Godfred af Bouillon og hans bror, Balduin, tog vejen gennem Ungarn. Deltagerne var således fortrinsvis fra Frankrig og Tyskland og de lande, der stod stærkest i forbindelse med dem. Der kom ikke mange fra fjernere egne. Der var ingen konger med, og derfor enedes man ikke om nogen overanfører. Raimond af Toulouse var den rigeste og mægtigste, Bohemund den klogeste og mest hensynsløse.

Størst fromhed, uegennytte og selvbeherskelse fandtes hos Godfred af Bouillon, og ham er der senere skrevet meget om. Man har tillagt ham store bedrifter og antaget, at han fra første færd ledede hele det korstog, der blev betegnet som det første.

Ingen ved, hvor stor deltagelsen var. Krønikeskrivere der for det meste er vage og overdrevne i deres beskrivelser, taler om hundrede tusinde, men det vides sikkert, at de skarer, der i efteråret 1096 nåede det græske rige, langt oversteg hvad kejser Alexios havde ventet og ønsket.

Men hans glæde varede kun kort. Og årsagen beskrives bedst med de ord, hans datter Anna Komnena, der har skrevet om hans levned, nedfældede og hvori hun klager over korsfarernes voldsomhed, hovmod og griskhed. Hun skriver: "De græske præster følger Aron, Moses og Kristus, de latinske er tillige krigere. Når de nyder sakramentet, holder de skjoldet i venstre og spydet i højre hånd og pønser på mord".

Alexios havde heller ikke stor tiltro til korsridderne, som han frygtede skulle få mere lyst til den gyldne by, Konstantinopel, end Jerusalem. Bohemund kendte han allerede særdeles godt, men han holdt gode miner til slet spil, gav de ledende korsfarere gaver og belært af første korstog holdt han dem så vidt muligt uden for murene. Korsfarerne på deres side så ned på grækernes forfinelse og frygtede deres lumskhed. Bohemund turde eksempelvis ikke spise ved gæstebud af frygt for gift og flere gange kom det ligefrem til kampe mellem korsriddere og de byzantinere, de skulle hjælpe.

Men efterhånden fik Alexios sat skarerne over strædet og i foråret 1097 satte det brogede tog sig i bevægelse mod Jerusalem.

På vejen havde de sammenstød med de muslimske hære, men Bohemund var en snarrådig leder, og Alexios havde givet dem gode, taktiske råd med på vejen, så den kristne hær gik sejrrigt ud af slagene. Alligevel var korshæren svundet ind, da den nåede Jerusalem den 7. juni 1099. Kampen om Jerusalem varede i over en måned. Den 15. juli 1099 brød modstanden helt sammen, og korsfarerne huggede muslimerne ned for fode i gaderne og plyndrede moskeerne. Men jøderne gik det værst ud over, både fordi Jesus lidelser skulle hævnnes på hans påståede drabsmænd, men også for jødernes rigdommes skyld. Selv ligene sprættede man op for at søge efter kostbarheder, der kunne være slugt.

Da Jerusalem igen var på kristne hænder, udbrød der stor uenighed mellem kirken og verdslige interesser om, hvem byen skulle tilfalde. Man opgav tanken om at lade den romersk-katolske patriark råde her som paven i Rom, og i stedet tilbød man Raimond at blive konge, men af uvisse årsager, da han gerne ville have et land at råde over, svarede han, at han ikke ville bære guldkrone i et land, hvor Jesus Kristus havde båret tornekrone. Så kåredes Godfred, som dog imidlertid også vægrede sig ved at blive kaldt konge og kun kaldte sig "den hellige gravs beskytter", og man har derfor senere tillagt ham Raimonds ord om guld- og tornekrone.

Efter denne succes kom der gang i korstogene for dels at bede ved den hellige grav, dels sørge for at Jerusalem forblev på kristne hænder, da det naturligvis blev forventet, at muslimerne ville gå til angreb for at vinde byen tilbage.

Og i det næste og i de følgende korstog drog ikke blot kongerne ud, men også folk fra fjerne egne sluttede sig til Den hellige Krig.

"Da forlod skotterne deres utøj, nordmændene deres tørfisk og de danske deres drik", skriver en engelsk krønikeskriver, og den danske konge Erik Ejegod (regent 1095 – 1103) var da også blandt de første konger, der drog på korstog mod "Jorsal", som Jerusalem kaldtes på den tid.

Senere (i 1107) drog også den norske konge Sigurd af sted og bistod ved erobringen af Sidon i 1110. Sigurd fik tilnavnet "Jorsalfarer" (Jerusalems farer) og han blev senere hyldet af den store norske komponist Edvard Grieg (1843 – 1907) i hans værk "Sigurd Jorsalfar".

I et par hundrede år kæmpede alle Europas folk mod muslimerne. I det 13. århundrede ebbede korstogene imidlertid ud, men kristendommen skulle fortsætte mange år endnu som militant religion.

Forbrydelser begået i kristendommens navn

Selv om store, forhenværende kristne, hinduistiske og andre religiøse retningers landområder er blevet erobret og underlagt Islam, kristne og anderledes troende myrdet, fordrevet eller solgt som slaver i hundredtusindvis, afrikanere i millionvis, er der ud fra Koranens bogstav ikke blevet begået overgreb mod menneskeheden i Islams navn, da Koranen på utallige steder netop foreskriver erobringer og tillader udslettelse af anderledes tænkende, der eksempelvis i 8. Sura, vers 56 og andre steder ligefrem kaldes dyr. Igen og igen gentages opfordringerne til udvandring, erobring og drab for Allahs sag, og i denne proces gives der kun nåde og barmhjertighed til de erobrede folk, hvis de betaler tribut eller omvender sig til Islam.

Anderledes stiller det sig imidlertid med kristendommen.

Inden kirken trådte i forbund med en verdslig magt for derefter at træde i modsætning til Islam, var omvendelse og dåb i Jesu Kristi navn foregået ganske fredeligt. Men da kristendommen greb til våben og langsomt men sikkert udviklede sig til en militant religion, kom den også til at lægge navn til 3 historiske forbrydelser mod menneskeheden: heksejagt, erobringen af det amerikanske kontinent med den deraf følgende skånselsløse fremfærd mod kontinentets indfødte, samt slaveri af afrikaneren.

I flere hundrede år kastede den kristne verden sig ud i barbariet med en blodtørst og menneskeforagt, som senere gav så moralske tømmermænd, at mange kristne lagde afstand til kristendommen, hvis de da ikke helt vendte ryggen til.

Der er imidlertid langt fra det kristne budskab om næstekærlighed, barmhjertighed og tilgivelse samt de syngende, bedende, fromme kristne der blev kastet for løverne i Rom til de vilde barbarer, der slæbte mennesker til bålet, førte erobrerkrig mod indianerne og ubarmhjertigt nedværdigede afrikaneren.

Selv om kirken ikke direkte sanktionerede alle overgrebene, kom kristendommen alligevel til at lægge navn til, da kirken i flere tilfælde så igennem fingre med, at datidens mennesker dykkede ned i Det gamle Testamente, hvor det vrirler med grønt lys til drab og tilladelse til de mest besynderlige ugerninger.

Det gamle Testamente er imidlertid en del af den jødiske religion og kun jøderne var i stand til at tolke, hvad de mest blodtørstige vers

dækkede over, men den slags petitesser bekymrede datidens kristne sig ikke om. Uden at rådføre sig med jøderne om, hvad dette og hint kunne betyde, blev der pillet citater frem fra Det gamle Testamente, som blev pudset, vendt og drejet, indtil de passede til den situation, man ønskede dem anvendt til, og helt uden tanke på, at Det gamle Testamente kun er medtaget i den kristne Bibel på grund af De ti Bud, profetierne og salmernes bog, som kristne og jøder er fælles om. At den kristne religion netop ophæver lovene i Det gamle Testamente og sætter evangelierne i stedet, bekymrede åbenbart ikke kristne dengang, da de skulle finde et guddommeligt påskud til at foretage deres grumme gerninger. At en hel del af Det gamle Testaments' vers var tidstypiske tilladelser, kun givet til jøderne i bestemte situationer og i en ganske kort periode, og derfor var ophævede, bekymrede man sig heller ikke om.

Denne læsen Biblen "som Fanden selv" er i øvrigt fortsat helt op i vor tid i visse kredse, hvor man eksempelvis hos Ku Klux Klan i USA kan støde på de mest mærkværdige citater fra Det gamle Testamente til understregning af, at kaukasieren er afrikaneren overlegen. = NEGREN

Et eksempel gives i den amerikanske film "Mississippi burning", hvor en klanhustru citerer fra Det gamle Testamente, første Mosebog, kapitel 9, vers 27 som bevis på, at afroamerikanerens "rette plads" er langt under kaukasierens og bestemt til at være dennes træl. I dette vers hedder det: "Måtte Gud skaffe Jafet plads, så han kan bo i Sems telte. Kana'an skal være deres træl."

Men hvem er da denne Kana'an, som skal være træl, og som bliver tolket derhen, at afrikaneren skal være kaukasierens træl?

Forhistorien er, at Noah efter syndfloden forlader arken sammen med sine sønner Sem, Kam og Jafet. Kam bliver senere far til Kana'an, og som Det gamle Testamente fortæller: "fra dem nedstammer hele jordens befolkning."

Noah slår sig ned som vindyrker, og en dag da han har fået lidt for meget at drikke, blotter han sig i sit telt, hvilket Kam ser. Kam sladrer straks til sine brødre, der tager en kappe og går baglæns ind i teltet for at dække deres nøgne far til. De vender oven i købet ansigterne bort, så de ikke ser deres far i hans blottede tilstand. Da Noah vågner af sin rus og bliver klar over, hvad hans yngste søn har gjort imod ham, udbryder han bittert (1. Mosebog, kapitel 9, vers 25

og 26): ""Forbandet være Kana'an! Den usleste træl skal han være for sine brødre". Og han sagde: "Lovet være Herren, Sems Gud! Kana'an skal være deres træl"", hvorefter vers 27 afslutter Noahs dom over Kams søn.

Noahs sure opstød skulle altså dokumentere, at afrikaneren er dømt til et liv i trældom!

Et andet eksempel på groft misbrug af Det gamle Testamente findes i den i Sverige boende muslim og marokkaner Ahmed Rami's publikation "Vad är Israel?", som blev udgivet i 1988, og som kunne købes mange steder i Sverige, blandt andet på togstationer. Heri skriver Ahmed Rami om jøderne: "Allerede i Toraen møder vi jødedommens specielle hovmod eller arrogance ved forestillingen om jøderne som et af Gud særligt udvalgt folk, eller – som der står i den jødiske Bibels Mosebøger "Herrens ejendomsfolk", altså jøderne som et herrefolk. Det er en speciel hård og grusom racisme, en krigerisk og morderisk racisme. I 5. Mosebog, 7. kapitel, vers 16 hedder det: "Og alle de folk som Herren din Gud giver i din hånd skal du udrydde, du skal ikke vise dem nogen barmhjertighed."

Efter denne svada drager Ahmed Rami selv konklusionen: "Denne opfordring fra jødernes Gud selv til masse mord og folkedrab er altså hentet direkte fra den jødiske Bibel..."

Det er ganske rigtigt, at Gud siger noget lignende, men Gud kommer imidlertid også med en videre forklaring, hvis man citerer hele verset fra 5. Mosebog, 7. kapitel, vers 16: "Du skal fortære alle de folk, Herren din Gud giver dig; vis dem ingen barmhjertighed, og dyrk ikke deres guder, det er en snare for dig."

den af guder set med
Hvis forfatteren havde orket at lave lidt research, ville han have fundet ud af, at det især er linien: "og dyrk ikke deres guder, det er en snare for dig", der er interessant ved kapitlet, hvori Gud henviser til de stammer, der før Moses og hans folk, boede i Israel, hvor de dyrkede en vild og blodtørstig guddom, hvortil der jævnligt blev ofret mennesker. For at få sat punktum for denne uskik gav Gud Moses ret til i yderste konsekvens at dræbe medlemmerne af disse stammer, hvis de ikke holdt op med deres menneskeofringer. *Idde mes gjen*
Tilladelsen blev i øvrigt kun givet til Moses og et par generationer efter ham, og er således slet ikke gyldig 4000 år efter!

Det gamle Testamente har gang på gang måttet lægge ryg til citater til trods for, at kun jøderne er klar over, hvilke dele der er tidstypiske for perioden før jødernes udvandring, og hvilke der er evigtgyldige.

Men det er nøjagtigt den slags små spidsfindigheder, som ikke har interesseret magtmisbrugere, når de både skulle retfærdiggøre og guddommeliggøre deres ugerninger, eller som Ahmed Rami sprede had propaganda mod jøderne.

Når det drejer sig om misfortolkninger er Det nye Testamente imidlertid heller ikke gået ram forbi. Også her kunne man finde passende passager, som med lidt fantasi og god vilje kunne bruges til hvad som helst.

Et af de mest fantasirige tilfælde er den lignelse, der blev brugt som tilladelse til at tvangsomvende mennesker af en anden tro til kristendommen, nemlig "Lignelsen om kongesønnens bryllup" i Mattæus evangeliet, kapitel 22, vers 1 – 14, hvori det hedder: "Jesus tog til orde og talte igen til dem i lignelser: "Himmeriget ligner en konge, der holdt sin søns bryllup. Han sendte sine tjenere ud for at kalde de indbudte til brylluppet, men de ville ikke komme. Så sendte han nogle andre tjenere ud, der skulle sige til de indbudte: "Nu er der dækket op til fest, mine okser og fedekalve er slagtet, og alt er rede. Kom til brylluppet! Men det tog de sig ikke af og gik, én til sin mark, en anden til sin forretning og andre igen greb hans tjenere og mishandlede dem og slog dem ihjel. Men kongen blev vred og sendte sine hære ud og dræbte disse mordere og brændte deres by. Så sagde han til sine tjenere: Bryllupsfesten er forberedt, men de indbudte var ikke værdige. Gå derfor helt ud, hvor vejene ender, og indbyd hvem som helst I finder, til brylluppet. Og disse tjenere gik ud på vejene og samlede alle, som de fandt, både onde og gode, og bryllupssalen blev fuld af gæster. Men da kongen kom ind for at hilse på sine gæster, fik han dér øje på en, der ikke havde bryllupsklæder på. Han spurgte ham: Min ven, hvordan er du kommet ind uden bryllupsklæder? Men han tav. Da sagde kongen til sine tjenere: Bind hænder og fødder på ham og kast ham ud i mørket udenfor. Dér skal der være gråd og tænderskæren. Thi mange er kaldet, men få er udvalgt."

Denne lignelse blev ikke blot udlagt som en tilladelse fra Jesus til hårdhændet adfærd for at omvende mennesker til kristendommen, men i stil med kongen, der sendte sine hære ud for at slå morderne

ihjel, tolkede man, at man havde ret til at slå de mennesker ihjel, som modsatte sig konverteringen til den kristne tro!

Da der ikke foreligger nogen samlet analyse af, hvad der i grunden stak datidens kristne, og der ikke er noget nedfældet fra disses side, kan man kun gisne om deres egentlige motiver. Det virker som om, at det gjaldt om at skræddersy en religion, der i krigeriskhed kunne måle sig med Islam og samle proselytter og guld ligeså hurtigt som Islam samt at gøre krig hellig.

For overhovedet at forstå dette i dag, er det nødvendigt at begribe datidens forhold og forsøge at forstå de mest fremherskende elementer og trusler, som var en del af de kristnes hverdag.

Som nævnt har kristendommen og Islam krigedes i 1000 år, men i princippet har der en række steder i verden hersket ufred mellem de to religioner helt op til vor tid.

Det er naturligvis umuligt at fastslå, om det i datidens barbariske tidsalder var et nødvendigt onde at "krydre" den tamme og fredelige kristendom med hedenske ritualer og militære kampråb, eller om der har ligget en vis beundring, måske ligefrem misundelse hos datidens kristne over, at muslimerne havde en gud, der tillod lidt af hvert. En gud som ikke blot forlangte krigsbytte, men en gud, der i stil med de gode, gamle hedenske guder, som mange nykristne havde svært ved at give slip på, ligefrem forlangte anderledes troende menneskers blod.

Kun én ting står fast: i disse for kristendommen så blodige og mørke år handlede de kristne stik imod det kristne budskab.

Den eneste undskyldning for dem er, at datidens Europa var fattigt, åndsformørket og arret af utallige krige, og derfor var en skæven til Det gamle Testaments vers, uanset den manglende gyldighed i disse, og et tilbagefald til gamle hedenske sæder og skikke med voldsommere slagkraft end kristendommen nærliggende.

Det er derfor forkert at søge årsagen til de ugerninger som disse mennesker begik i kristendommen selv. Den skal snarere søges i menneskets egen ignorans og grådighed, i misundelse, had, magtbegær og ondskab, elementer som desværre ikke engang er udryddet hos mange mennesker i dag.

I den kristne religion er der ikke, og der har aldrig været, belæg for én eneste af disse blodige forbrydelser, som kristendommen har måttet lægge navn til:

Heksebrændinger

Det er helt fejlagtigt at opfatte troen på hekse som et udspring af den kristne tro. I både den europæiske, kinesiske, indiske, islamiske og afrikanske kultur har mennesket troet på hekse, en tro som kan spores helt tilbage til oldtiden.

Allerede den romerske forfatter Apuleius omtaler cirka år 160 efter Kristus i Det gyldne Æsel forestillingerne om, hvordan thessaliske hekse smører deres nøgne krop ind i en salve, der forvandler dem til ugler, inden de drager af sted på deres natlige ridt.

I Lex Salica, som er en stammelov for de saliske frankere ved den nedre Rhin (optegnet omkring år 500) hedder det, at hvis en heks overbevises om at have ædt et menneske, skal han eller hun idømmes mandebod for mordet.

Heksetro var en hedensk foreteelse og sort overtro, og som sådan blev den også behandlet af kirken og overbeviste kristne i Middelalderen og tiden før.

Således blev det eksempelvis i Karl den Stores lov for de nykristnede saksere (cirka år 787) forbudt at henrette mænd og kvinder på grund af "hekseri". Kirken førte an i kampen mod denne hedenske overtro. I den såkaldte Canon episcopi fra 900 tallet, som i 1100 tallet blev indlemmet i Decretum Gratiani, blev præsterne pålagt at prædike mod dem, der var udvidende og enfoldige nok til at tro på, at kvinder skulle kunne ride gennem luften i gudinden Dianas følge på bestemte nætter sammen med andre kvinder, og ved flere lejligheder fordømte kirken hekselychninger. Således martyr betegnede kirken eksempelvis i år 1090 tre kvinder, der blev brændt på bålet nær München, som straf for giftblanding og fordærvelse af mennesker og afgrøder.

I et stykke tid virkede det som om, at kirkens bestræbelser på at komme hekseovertroen til livs var lykkedes, men med dominikanerordens oprettelse i 1232 og dominikanermunken Thomas Aquinas store værk, Summa Theologica, trådte heksetroen ind i kristent regi. I sit værk gav Thomas Aquinas udtryk for, at der eksisterede et dæmon rige under Satans ledelse, og at dæmoner var i stand til at udføre meget skadelige gerninger. Thomas Aquinas fortæller, at dæmonerne kunne dyrke omgang med menneskene og beskrev, hvordan det foregik. Først forvandlede dæmonen sig til en succubus (dæmon i kvindeskikkelse), som modtog sæd fra en mand

om natten ved at ride ham som en mare (herfra stammer betegnelsen mareridt), hvorefter dæmonen forvandlede sig til en incubus (dæmon i mandeskikkelse) og overførte sæden til en levende kvinde. Afkommet af denne forbindelse var altid en heks, påpegede Thomas Aquinas. Dominikanerordenen nedsatte en inkquisition, som i 1258 bad pave Alexander IV om tilladelse til at føje hekseri til anklagen for kætteri. Paven svarede hverken ja eller nej men meddelte forsigtigt den mægtige dominikanerorden, at det kun kunne tillades inkquisitionen at forhøre folk for hekseri, hvis disse i forvejen var mistænkte for kætteri.

Herefter blev det inkvisitorernes og teologernes opgave at finde ud af at kæde hekseri og kætteri sammen, hvilket de blandt andet gjorde ved at gradbøje passager fra Det gamle Testamente flittigt, uagtet at disse passager slet ikke var en bestanddel af den kristne tro, passager som oven i købet var ophævet i mellemtiden.

Med og efter Alexander IV blev den katolske kirke mere og mere slap i tøjlerne over for troen på det hekseri, den tidligere havde fordømt så kraftigt. Men det synes, at der var en helt anden anledning end overtro til pavestolens gradvise accept af hekseri.

Længe havde den katolske kirke haft fantastisk magt som samlingspunkt for europæerne, pavekirken havde skrabet utrolige rigdomme til sig, og gejstligheden nød sin verdslighed, magt og rigdom. Rundt om i Europa var nationalstaterne så småt under dannelse, ligesom der også var religiøs uro og spirende utilfredshed med pavestolens fråds.

I Europa var der opstået en række religiøse retninger, som var stærkt utilfredse med kirkens magt, og flere af dem angreb paven som Antikrist og hævdede, at Biblen havde højeste autoritet.

I England kaldtes disse tilhængere til forløberer for protestantismen eksempelvis Wicliffianere, i Frankrig Albigensere, i Bøhmen Hussiter, men uanset hvad de kaldtes, og hvor de fandtes, havde de det tilfælles, at de ikke accepterede den katolske kirke som højeste magt, og det var disse tilhængere af Biblen som øverste institution der af den katolske kirke fik fællesbetegnelsen "kættere".

Ved at acceptere "hekseriet" og kæde gammel hedensk overtro sammen med religionen blev der fundet en fiks måde at skille sig af med disse dristige og højrøstede kritikere, der end ikke holdt sig tilbage fra at fremstille flyveblade, hvoraf et eksempelvis viser to

illustrationer: det ene af en ydmyg Jesus, der vasker Peters fødder ved siden af et billede forestillende en fed pave, der får kysset fødder af konger og kejsere.

At heksejagten efterhånden løb af sporet og skytset blev rettet mere i flæng end mod de oprindeligt tilsigtede "kættere" har sandsynligvis ikke været pavestolens oprindelige hensigt, men været en uundgåelig sideeffekt, da der blev givet frit løb til hetz mod en folkegruppe.

Ved at sætte en dør på klem for heksehysteriet bredte dette sig mere og mere også i kirkelige kredse. Af pave Johannes XXII's breve fra 1320 ses det tydeligt, at han troede på hekse, og i 1400 tallet tog heksejagten for alvor fat. I 1420 var der heksebrænding i Rom, i 1428 i Todi i Norditalien og samme år i Valais i Schweiz, og i 1437 udtrykte pave Eugenius IV sin bekymring for, at truslen fra heksene var tiltagende og omtrent samtidigt udgav den dominikanske teologiprofessor Johann Nider en ny bog, Formicarius, med et mylder af anekdoter om heksenes velkendte og afskyelige gerninger. I 1481 startede den spanske inkquisition under storinkvisitor Tomás de Torquemada, og de første, der blev anklaget for kætteri og hekseri var nykristne jøder og maurere, som efter den delvise generobring af Spanien var blevet stillet overfor valget mellem at antage kristendommen eller forlade landet, men som man mente dyrkede deres oprindelige religion i smug.

Den 5.12.1484 udsendte pave Innocens VIII sin berømte heksebulle, og i 1487 udsendte inkvisitoren Heinrich Kramer den berømte "Malleus maleficarum", en håndbog i hekseprocesser. Fra videnskabelig side er det blevet påpeget, at al denne kirkelige heksehøj kun havde ringe effekt og stort set holdt sig til Middelhavsområdet indtil Alperne, og at hekseforfølgelserne, bortset fra Spanien, for det meste drejede sig om processer mod enkeltpersoner.

Langt større indflydelse syntes folketraditionen med rod i hedenskabet at spille. Den muliggjorde den heksepanik og masseforfølgelse, som opstod i kølvandet på præsterne, der fra prædikestolene hetzede mod hekse og fra flyveblade, der blev spredt i stort antal med beskrivelser af de rystende "tilståelser", heksene havde afgivet under de hekseprocesser, der fandt sted rundt omkring. I årene 1575 – 1675 nåede heksehysteriet sit højdepunkt i den europæiske kultur, men allerede fra år 1660 var hekseprocesserne på

retur i langt de fleste vesteuropæiske lande. I Østeuropa fortsatte de imidlertid til langt op i 1700 tallet, hvor den sidste heks blev brændt i Polen så sent som i 1793.

I de lande, hvor hekseprocesserne startede, standsede de også først. I 1526 indstillede den spanske inkquisition, som holdt fast ved den middelalderlige opfattelse af heksetro som overtro, heksebrændingerne, men de blev imidlertid genoptaget i 1610 under indflydelse af heksehysteriet i Frankrig, men denne gang blev der foretaget en grundig undersøgelse af de spanske anklager for hekseri. Da den 45-årige inkvisitor, præst og jurist, Alonso de Salazar Frías rejste rundt i Baskerlandet, hvor anklagerne var opstået, forhørte han et par tusinde mennesker, og i sin rapport fastslog han, at der ikke var fundet beviser for en eneste heksehandling. Alonso de Salazar Frías' konklusion var: "der var hverken hekse eller forheksede, før man begyndte at skrive om dem." Efter frifindelsen af de i alt 2000 anklagede og 5000 mistænkte i Baskerlandet, de fleste børn i alderen 5 – 14 år, ophørte den spanske inkquisition fuldstændigt.

Historikere regner med, at heksehysteriet kostede omkring 50.000 menneskeliv, heraf var størstedelen kvinder, og over en tredjedel af heksebålene flammede i Tyskland.

Men selv efter hekseprocessernes ophør fortsatte heksejagten på et folkeligt plan med overfald, mord og lynchninger. I Danmark fandt det sidste heksemord sted i Brigsted ved Horsens i år 1800, men i økonomisk tilbagestående områder af Europa fortsatte de helt op til slutningen af 1900 tallet. Således vakte en sag fra begyndelsen af 1960'erne opsigt i Tyskland, da det blev offentliggjort, at en østtysk mor havde overbevist sin søn om, at han havde giftet sig med en heks. Mor og søn spærrede den ulykkelige unge pige inde på et loft, hvor de sultede og mishandlede hende ihjel.

I Arabien flourer heksetroen den dag i dag på et statsligt plan, hvorfor der her stadigvæk er dødsstraf for hekseri. Således kan man eksempelvis i Amnesty Internationals rapport om Saudi Arabien fra marts 2000 læse, at den 13. december 1996 blev forretningsmanden Abdul-Karim al-Naqshabandi henrettet efter at være blevet dømt for hekseri.

Amerikas erobring

I 1492 faldt den sidste muslimsk besatte bastion i Spanien, nemlig Granada, og den 3. august samme år sejlede Christoffer Columbus og hans mænd ud fra den spanske havn Palos, udrustede af det spanske kongepar Ferdinand (1479 – 1516) og Isabella (1474 – 1504), begge med tilnavnet Den Katolske.

Columbus sejlede mod vest for at søge en ny vej til Indien i stedet for den søvej, som var blevet fundet og nu beherskedes af portugiserne.

Columbus var overbevist om, at der var en hurtigere, nemmere og mindre farlig vej til Indien end forbi Afrika, og efter at have overbevist det spanske kongepar om, at han kunne finde en ny søvej og hjembringe ufattelige rigdomme, sejlede han ud med tre små skibe, men han kom til at tilbringe længere tid på havet, end han havde regnet med. Da han med en gruppe af sine mænd gik i land på en lille ø den 12. oktober 1492, var han overbevist om, at han havde sat sine fødder på Indiens jord. De indfødte kaldte øen Guanahani, en af Bahamas øerne, men Columbus døbte den St. Salvador (Frelser øen). På sin første rejse stødte han desuden på øerne Cuba og Haiti, som han troede var Japan. Senere rejser bragte Columbus til dele af Sydamerika og Centralamerikas fastland, men da han døde i 1506, var det i den faste overbevisning, at alle disse steder var dele af Østasien, som Marco Polo (1254 – 1324) havde beskrevet, og han kaldte derfor de indfødte indianere.

Det var Amerigo Vespucci, der fastslog, at Columbus var ankommet til en verdensdel, som ingen europæere endnu havde betrådt. Han beskrev selv de lande, blandt andet Brasilien, som han havde besøgt sammen med portugiserne (1501 og de følgende år), og dette var anledningen til, at en samtidig tysk humanist i en kosmografi foreslog at kalde disse lande America efter Vespucci. Efterhånden vandt navnet indpas i samtidens Europa og kom til at omfatte alle de nye lande, europæerne var stødt på i vest.

Det allerførste møde med ”den nye verdensdels” indfødte i 1492 forløb nogenlunde gnidningsløst, selv om spanierne dybt rystede noterede sig, at både indfødte mænd og kvinder gik nøgne rundt, og de heller ikke kunne afholde sig fra at tage nogle fanger. Men i brevform noterede Columbus sig også de indfødtes særlige karakter:

”De er ukunstlede og gavmilde med alt, hvad de har, i en sådan grad at ingen vil tro det uden selv at have oplevet det. Hvis nogen beder dem om noget, hvad end det er, siger de aldrig nej, men tværtimod nøder de vedkommende til at modtage det. De er så ovenud venlige, som om de ville give selv deres hjerter bort...ikke sådan at forstå, at de er uvidende, tværtimod er de mænd af høj intelligens som besejler alle disse have, og som giver en bemærkelsesværdig god beskrivelse af alt.”

Men denne imødekommende holdning til de indfødte skulle hurtigt komme til at ændre sig i takt med, at spaniere og senere også portugisere fik øjnene op for, hvilke uhyre rigdomme Den nye Verden indeholdt lige fra guld til nyttevarer som kartofler, bananer, vanille, majs og kakaobønner, tobak, gummi og kinin.

I kølvandet på Columbus sejlede dristige italienske opdagere i engelsk tjeneste af sted og gik i land i Nordamerika, men det var imidlertid først opdagere og søhelten Walter Raleigh, der lagde grunden til Englands kolonirige ved at erhverve landet nord for Florida, som han til ære for Englands dronning Elizabeth I (1558 – 1603), kaldte Virginia.

I begyndelsen behandlede langt størstedelen af både nord og syd Amerikas indfødte europæerne med stor venlighed, men idyllen skulle ikke blive ved med at vare ved, for det gik hurtigt op for urbefolkningen, at de indtrængende europæeres trang til landvinding, guld og andre rigdomme var umulig at tilfredsstille, og snart var europæere og Amerikas oprindelige befolkning i blodig kamp om land og naturrigdomme.

En efter en bukkede kulturer som mayaerne, aztekerne, inkaerne og talrige nomade og bofaste stammer under for de langt stærkere europæere. I krigen mod europæerne blev antallet af Amerikas urbefolkning stærkt reduceret, og de, der ikke faldt i kampen om deres jord og rettigheder, bukkede under for de sygdomme, europæerne medførte, en del blev ført i slaveri, mens resten efterhånden blev henviste til at leve i reservater.

Mærkværdigvis nok er det kristendommen, der som religion har fået plettet sit ry ved den blodige erobring af det amerikanske kontinent og den brutale fremfærd mod kontinentets indfødte, til trods for at erobring af fremmede kontinenter og undertvingelse af disses indfødte befolkning, ikke er nævnt med så meget som et ord i

hverken Det gamle Testamente (og dermed kunne misfortolkes) eller Det ny Testamente.

Men selv om datidens europæiske erobrere var kristne, havde de gentagne gange haft tilbagefald mod gamle hedenske skikke med rod i gamle stammeritualer og -love, som de forsøgte at give et kristent islæt. Stillet heroverfor udviste kirken en nærmest ligegyldig holdning overfor både erobringen, og de hedenske overgreb som erobrerne foretog mod de indfødte i kristendommens navn, og årsagen hertil skal sandsynligvis søges i et Europa, hvor kirken var travlt optaget af at kæmpe for sin indflydelse.

I Spanien var kirken omtrent helt prisgivet den spanske krone. Ved de såkaldte "Alexandrinske Breve", gav Pave Alexander VI, der i øvrigt selv var spanier (den berygtede Rodrigo Borgia), den spanske konge samtlige beføjelser over kirken, herunder også retten til at udnævne biskopper.

Men også i resten af Europa mistede pavedømmet terræn. I det 16. og 17. århundrede opkastede de nyoprettede nationalstater sig til absolutte eneherkere, som ikke anerkendte nogen instans ved siden af statens, og fra dette tidspunkt vejede statens interesser tungere end den overnationale religions. Ofte lykkedes det, især i den reformerte del af Europa, staten at trælbinde kirken, der i højere og højere grad identificerede sig med staten.

Den nationale suverænitet knægtede den religiøse i to etaper: først Augsburg traktaten fra 1555, og derefter i 1648 i Westphalen traktaten.

Kirkens vattede holdning til de grusomheder, der udspillede sig på den mest ukristne måde i Den nye Verden, skal derfor sandsynligvis ses i lyset af den indre magtkamp i Europa, hvor kirken var travlt beskæftiget med at konsolidere sin magt og indflydelse i forhold til nationalstaterne og derfor så gennem fingre med overgreb og magtmisbrug. Kun i ganske få tilfælde mandede kirken sig op til et par formanende bemærkninger, hvis der blev rettet en direkte appel til den. Dette var eksempelvis tilfældet, da munken Bernadino de Minaga efter at have hørt, at spanierne ville benytte Amerikas urbefolkning som slaver, tiggede sig hele vejen fra Latinamerika til Rom, hvor han bønfuldt pave Paul III om at forbyde denne udnyttelse af de indfødte. Bernadino de Minagas anstrengelser resulterede i en bulle fra 1537, *Sublimis Deus*, der sammen med en række

efterfølgende instruktioner forbød al form for slaveri af Amerikas indfødte, men hverken bullen eller instruktionerne fik nogen praktisk betydning.

Uvidenhed i Europa var i hvert fald ikke årsagen til manglende interesse, for her var man nemlig velunderrettet om de grusomheder, kontinentets indfødte blev udsat for. I et stort antal publikationer fra store værker med kobberstukne illustrationer til små folkelige pjecer, fortælles om de grusomme overgreb Amerikas urbefolkning udsattes for, uden at nogen skred ind overfor folkedrabet. Måske skal den almindelige slaphed og ligegyldighed heroverfor findes i, at terror var et begreb, som europæerne var velkendte med. Kun 40 år inden Amerika blev "opdaget", havde tyrkerne sendt chokbølger gennem Europa ved den blodige erobring af Konstantinopel, hvorved de oprindelige græske indbyggere blev omtrent udryddede, og samme tyrkere var allerede i fuld gang med at forsøge at erobre resten af Europa, og europæernes tilbagefald til den primitive barbariske stammekulturs adfærdsmønster kan ses som en overlevelsesmekanisme i mødet med en anden stærk primitiv og barbarisk stammekultur.

Uanset årsagen tilbagestår det faktum, at rygterne om guld og land var mere tiltrækkende og overdøvende end rygterne om vold mod de indfødte og bevirkede, at en jævn og tiltagende strøm af europæere begav sig over havet for at søge bedre livsvilkår end de, der var dem til del i det urolige Europa. En del flygtede fra forfølgelse af religiøse årsager, andre fra fattigdom og nogle fra lovens lange arm. Og strømmen var ikke til at standse.

I år 1740 havde englænderne eksempelvis 13 kolonier i Nordamerika med i alt 1 million indbyggere. Der var grundlagt tre større byer: New York med 25.000 indbyggere, Philadelphia med 20.000 og Boston med 15.000. Samtidigt havde franskmændene underlagt sig enorme områder, men disse var kun befolkede med 80.000 mennesker i år 1740.

Amerikas urbefolkning kæmpede i århundreder mod invasionen og overmagten. Men i det sidste berømte slag under ledelse af sioux og cheyenne stammerne og disses høvdinge Sitting Bull og Crazy Horse mod general Custer og hans mænd ved Little Big Horn i 1876, var Amerikas indfødtes tragiske skæbne, trods den midlertidige sejr over Custer, allerede beseglet...

Slaveri

Omkring år 1300 var det store mål for italienere, portugisere og spaniere at finde en søvej til Indien. Forbindelsen med dette land, hvor der kunne handles vigtige varer, foregik med karavaner gennem Syrien eller Ægypten, hvortil araberne bragte varerne over det persiske eller Røde hav, men efterhånden som modsætningen mellem kristne og muslimer uddybedes, blev forbindelsen mere og mere besværlig, og det var derfor naturligt, at man søgte en vej til Indien syd om Afrika. Omkring år 1300 var italienerne begyndt at lægge deres handelsveje vest om Europa, og dette gav snart anledning til opdagelsen af de kanariske øer, Madeira og Azorerne. I løbet af det 15. århundrede var det imidlertid portugiserne, der foretog de fleste opdagelsesekspeditioner, og de nåede blandt andet frem til Indien, hvor de efter kampe med araberne, gjorde Goa til midtpunktet i det kolonirige, de anlagde, og som de sikrede ved at bygge fæstninger. Det samme gjorde de på strategiske punkter langs Afrikas vestkyst for at sikre handelsskibe på vej mod Indien mod arabiske angreb. I Afrika var deres vigtigste fort São Jorge da Mina, som blev anlagt på Guldkysten i 1482.

Derved var det arabiske handelsmonopol med Indien brudt.

Udover fæstninger blev der på såvel øer som ved kysten anlagt lager- og handelsstationer, ligesom portugiserne også gik i gang med en produktion af landbrugsvarer, først og fremmest sukkerrør.

Til det hårde arbejde i sukkerrørsplantagerne anvendte portugiserne afrikanere som arbejds-slaver. De første afrikanske slaver købte de af araberne, som længe havde haft en livlig handel med det afrikanske kontinents indfødte, men efter at have brudt det arabiske monopol, købte portugiserne deres arbejdskraft af lokale afrikanske stammehøvdinge, der hurtigt så en snild måde hvorpå de kunne blive deres fjender kvit og samtidigt få geværer og varer.

Da portugiserne dannede kolonier i Amerika fragtede de derfor også afrikanske slaver over Atlanterhavet til arbejdet i sukkerrørs plantagerne, som de anlagde i først og fremmest Brasilien. I de nyanlagte spanske og engelske kolonier, skævedes der misundeligt til portugisernes blomstrende virksomhed, som var særdeles rentabel på grund af den gratis arbejdskraft, og derfor foreslog embedsmænd i de nye kolonier moderlandenes regeringer, at der blev givet tilladelse til

at importere slaver til produktionen, hvilket der i en årrække blev givet afslag på. Men to alvorlige problemer i de nye besiddelser medførte, at den europæiske holdning mod slaveri ændrede sig.

Fra Europa kom der en stadig strøm af kontraktarbejdere til arbejdet i de forskellige plantager, men de forlod for det meste plantagen, når deres kontrakter var udløbet, og da plantagerne var afhængige af en jævn produktion, hindrede de nærmest uoverskuelige problemer omkring stabil arbejdskraft plantagedrifternes vækst.

Samtidigt begyndte man i de europæiske lande at se med stor bekymring på den massive udvandring til Amerika, der fandt sted, og for at løse problemerne med dels plantagedrifternes vækst og den stadige strøm af udvandrere blev der i sidste halvdel af 1500-tallet givet grønt lys for anvendelsen af afrikanske slaver, hvilket medførte en øget europæisk interesse i Afrika.

I 1612 byggede hollænderne deres første fort på Guldkysten, umiddelbart øst for det portugisiske, i 1630 byggede englænderne, der også huserede ved Gambia og Senegal, deres første fort på Guldkysten, i 1648 arriverede Sverige, repræsenteret af Louis de Geer og anlagde fortet Carolusborg i 1650, i 1661 betalte danskerne, der i en årrække havde drevet handel på den vestafrikanske kyst, 50 benda guld for rettighederne til at anlægge fortet Christiansborg ved byen Osu, hvor danskerne hidtil havde benyttet en erobret svensk handelsstation. Senere blev de danske besiddelser udvidet med handelsstationerne Frederiksberg, Augustaborg, Fredensborg, Kongensten og Prinsensten.

Fra de første afrikanere blev transporteret over Atlanten til det officielle forbud mod slavehandel knapt 300 år senere, blev omkring 22 millioner afrikanere sendt til Amerika, men kun halvdelen kom frem. Omkring 11 millioner mennesker døde under transporten.

Kristendommen er blevet beskyldt for denne uhyrlige forbrydelse imod Afrikas folk, og dette har været årsag til en afstandtagen til den kristne tro blandt eksempelvis Amerikas afroamerikanske befolkning, hvoraf mange har konverteret til Islam i den overbevisning, at dette var deres oprindelige religion, inden europæerne førte dem i slaveri, og uagtet at der i den muslimske del af verden stadigvæk den dag i dag bliver handlet afrikanske slaver.

Sammenblandingen af slaveri og kristendom er imidlertid af nyere dato. Mange historikere, der har belyst dette skændige kapitel i

Amerikas og Europas historie er enige om, at afrikaneren ikke blev ført i slaveri, fordi han var afrikaner og havde en anden hudfarve end europæeren. Det racistiske element opstod først langt senere, da slaveriet perverteredes og udnyttedes langt ud over dets grænser.

For europæeren betød slavegørelsen af det afrikanske folk økonomi, og derudover var slaveri ikke noget ukendt begreb. Helt tilbage til oldtiden misbruges krigsfanger, fjender samt politiske og religiøse modstandere til slavearbejde, og på samme tidspunkt hvor slavehandlen florerede, var eksempelvis den danske bondes vilkår under stavnsbåndet kun at sammenligne med en form for slaveri, og bedre stod det ikke til ret mange steder på kloden, hvor det for mennesket altid har drejet sig om, at magteliten førte en mest mulig tilbagelænet tilværelse på andres bekostning og anskaffede sig flest mulige goder og økonomiske midler på andres flittige, billige arbejdskraft. Dette princip har gjort sig gældende verden over, hvor omtrent hver eneste kultur har forstået at udnytte de mennesker, de underkastede sig.

Det helt specielle i problematikken omkring slaveriet af afrikaneren ligger i det element af racisme, som dukkede op i løbet af 1700-tallet, hvor der opstod en livlig debat om slaveri, og tilhængere af ordningen forsøgte at overbevise modstanderne ved at påpege, at afrikaneren ikke var slave af økonomiske årsager, men slave fordi han var europæeren mindreværdig.

Som "dokumentation" herfor blev "passende" citater fra Det gamle Testamente fundet frem og tolket efter forgodtbefindende. Men også videnskaben gav en hjælpende hånd ved at måle hovedskaller og udregne hjernekapacitet, samt gøre rede for menneskeartens udvikling fra amøbe til fisk, reptil, pattedyr, laverestående individer (her blev afrikaneren brugt som eksempel) til den overlegne kaukasiske race. At det religiøse – om end misfortolkede – gammeltestamentlige herved kom til at gå hånd i hånd med irreligiøse videnskabelige teorier, som i evolutionslæren direkte tilbageviste Guds eksistens, generede ikke tilhængerne af misbruget af afrikaneren det mindste.

På modstanderne af slaveriets side koncentrerede man sig først og fremmest om de økonomiske – og dermed oprindelige – årsager til slaveriets indførelse, selv om også en voksende humanistisk bevidsthed spillede ind. I 1770'erne blev der i England organiseret

en pressionsgruppe, abolitionisterne, der i deres kampanjer mod slaveriet argumenterede for, at slavehandlen burde afskaffes, idet den var både uøkonomisk og tabsgivende for det engelske samfund. I parlamentet fik abolitionisterne støtte af fremtrædende engelske politikere, der var imod de store tilskudsordninger, som var nødvendige for at få sukkerproduktionen fra de engelske besiddelser i Amerika afsat på verdensmarkedet. I Danmark var det da også økonomiens sprog, der blev talt af finansminister Ernst Heinrich Schimmelmann (1747 – 1831), da han udarbejdede et notat til den danske regering med forslag til en omlægning af de danske interesser.

I Frankrig rasede filosofen Jean Jacques Roussau (1712 – 1778) imod den europæiske såkaldte civilisation og fremhævede "den ædle vilde", hvilket set med nutidige øjne nok havde den modsatte effekt end den af Roussau tiltænkte, idet han i sine teorier nærmere understregede "forskellene" i stedet for at udglatte dem, men også de førnævnte nye humanistiske toner og det krav om frihed, som fulgte i kølvandet på den franske revolution gjorde sit til, at slaveriet blev ophævet.

I 1792 blev der i Danmark udstedt en forordning mod slaveri, og det samme skete i England i 1796, hvor Overhuset imidlertid gik imod forbudet, og dette blev derfor først officielt forbudt fra 1. maj 1807.

Det er interessant at iagttage det raseri over europæeres og amerikaneres slavehandel, som stadigvæk lever blandt mange nutidige mennesker, mens det faktum negligeres, at slaveriet stadigvæk lever i bedste velgående i flere arabiske lande, hvor slaveriet først for ganske nyligt officielt er blevet ophævet, eksempelvis så sent som i juli 1980 i Mauritien, hvor der dog stadigvæk holdes slaver på trods af ophævelsen, ligesom der gøres i en lang række muslimske lande.

Forhenværende Black Panther leder Eldridge Cleaver, som vendte hjem til USA i 1975 efter et selvvalgt eksil i Algeriet, udtalte eksempelvis i januar 1977 i The Boston Herald American: "Efter at have levet tæt blandt araberne i flere år, har jeg oplevet dem som de mest racistiske mennesker på denne jord. Det er især sandt, når det drejer sig om deres holdning til sorte... Mange arabiske familier, som har råd til det, holder en eller to sorte slaver til at udføre deres

underordnede arbejde. Sommetider ejer de en hel familie. Jeg har set sådanne slaver med mine egne øjne.”

I midten af december måned år 2000 besøgte en kristen sydsudanesisk delegation med eksil sudaneren Telar Deng i spidsen Sverige, som for nærværende sidder med formandsposten i EU, for at bede om hjælp mod de overgreb, der finder sted fra det muslimske Nordsudan mod det fortrinsvis kristne Sydsudan. Den nordsudanesiske regering vil indføre sharia i hele landet, hvilket også skal gælde for de kristne.

Telar Deng påpegede, at staten eksproprierer kirker og lukker kirkernes skoler, og at kristne ledere forfølges og fængsles på må og få. Herudover fortalte Deng også, at Khartoum regeringen flyvebomber sygehuse, skoler og civile boliger i forsøget på at tvinge kristne til at konvertere til Islam.

”Den muslimske regering i nord vil påtvinge resten af landet muslimsk lov,” udtalte Deng. ”Men vi i det sydlige Sudan siger nej. Vi vil i stedet have et multietnisk og multireligiøst Sudan. Vi vil have, at landet skal tilhøre alle, ikke kun en gruppe arabere og muslimer, som skal dominere hele landet. Kriteriet for at man er sudanesiske skal ikke være, at man er muslim. Vi kræver et Sudan med tolerance og religionsfrihed.”

Den nordsudanesiske ”krig” mod indbyggerne i syd har indtil videre kostet omkring 2 millioner menneskeliv.

Udover mord og bombninger er talrige sydsudanesere blevet ført i slaveri i arabiske lande.

Forbrydelsen mod Afrikas folk fortsætter. Men i nutiden er verdensopinionen stadigvæk mere oprørt over den slavehandel med Afrikas folk, som sluttede for omkring 150 år siden, end over det faktum, at Afrikas indbyggere stadigvæk bliver solgt som slaver.

Kun én Gud?

I de tre store religioner, jødedommen, kristendommen og Islam findes opfattelsen af én Gud, og dermed er det nærliggende at mene, at hvor en jøde, kristen eller muslim end falder på knæ eller folder sine hænder og beder til én Gud, så er det samme Gud, der bedes til. Det er imidlertid kun på overfladen, at denne lighed kan synes, for ved at sammenholde de tre religioner og praksis og sædvane inden for disse, synes det helt klart, at der absolut ikke kan være tale om den samme Gud, selv om der kan findes visse lighedstegn mellem Gud i Det gamle Testamente og Allah i Koranen.

Jøder og muslimer tilhører samme stamme, nemlig den semitiske folkestamme, og i begge religioner finder man gamle stammeritualer, som har været gældende for semitterne, inden ritualerne blev love. I både den ortodokse jødedom og Islam spiller disse love (ritualer) en central rolle. Påbud om rent og urent, kvinders klædedragt, hvad der må spises og drikkes, samt en hel række andre anvisninger på faste ritualer i dagligdagen, som har været nødvendige i oldtidens ørkenliv, letter i religionen vejen til salighed.

For muslimers vedkommende sikres disse oven i købet en plads i Paradis, hvis de udvandrer, kæmper mod de vantro og dør for Allahs sag, hvorimod jøderne ikke behøver at bemægtige sig andre menneskers lande og ejendom eller myrde anderledes tænkende for, at Gud skal tage pænt imod dem.

Flere steder i Det gamle Testamente giver Gud (Jahve) imidlertid jøderne tilladelse til endog særdeles voldelige handlinger, men det er ikke evigtgyldige stående ordrer, men derimod tilladelser til at handle voldeligt i visse situationer, hvor det er påkrævet, og en anden løsning er umulig. Et godt eksempel er det her i bogen nævnte eksempel på Guds besked om at få sat en stopper for de menneskeofringer, som fandt sted i Israel på Moses tid. Ligesom denne situation var også en del andre i Det gamle Testamente nævnte situationer tidstypiske, og da konflikterne for længst er overstået, er tilladelserne derfor ikke længere gyldige, og tilladelserne figurerer udelukkende i Det gamle Testamente af hensyn til den jødiske religions historie.

For jøderne er deres tro en dialog mellem Gud og jøderne. At andre folkeslag også kunne få direktiver fra Gud, har for jøderne været helt

naturligt og noget, som de ikke har blandet sig i. Det der gjaldt for dem behøvede nødvendigvis ikke at gælde for andre. Hvis jøderne ikke havde haft denne forståelse for at kunne skelne mellem "dit og mit", "dine og mine ritualer", historie og gældende regler, havde Det gamle Testamente været et glimrende påskud til angreb på og undertvingelse af andre folkeslag, som det da også er blevet misfortolket af visse kristne, men absolut ikke noget Testamentet er blevet anvendt til af jøderne.

Anderledes stiller det sig med Koranen, som gang på gang gentager død og lemlæstelse over de vantrø og erobring af disses lande, som eksempelvis i Sura 3, vers 142: "Og for at Allah må rense de troende og tilintetgøre de vantrø" eller i Sura 9, vers 123: "O I som tror, kæmp mod dem, der lever nær ved jer af de vantrø, og lad dem finde hårdhed i jer, og vid, at Allah er med de retfærdige" – hvad angår død og lemlæstelse. Sura 33, vers 28: "Allah har ladet jer arve deres (de vantros) land og deres huse og deres rigdomme, og Allah vil lade jer arve et land, som I endnu ikke har betrukket, og Allah har magt over alle ting" – hvad angår erobring.

Men disse eksempler er kun tilfældige udpluk. Koranen vrirler med ordrer til de troende om at komme efter de vantrø og bemægtige sig deres lande, ejendomme og begå mord på dem, der modsætter sig det muslimske herredømme.

I modsætning til jødedommen er der ikke tale om at korrigere nogle for Gud uacceptable tidstypiske forhold. Budskabet fra Allah er klart. Muslimerne skal have verdensherredømmet og være ejere af alle andre menneskers rigdomme og ejendele. En udvalgt skare i de underlagte lande kan imidlertid få lov til at beholde deres egen religion mod at betale en særlig afgift, djizya, da nogen jo skal sørge for dagliglivets opretholdelse, mens resten sysler med at overvåge, at stammeritualerne bliver overholdt.

I Islam er Allah en ophøjet størrelse, som oven i købet forlanger krigsbytte, selv om han er fjernt fra sine skabninger. Men måske skal der virkelig noget håndfast aktion til, for at en gud, der er så fjernt fra menneskene, som tilfældet er for Allah i Koranen, kan få øje på en? Midt imellem jødedommen og Islam opstod kristendommen som noget helt unikt og indtil da uset på disse Middelhavskanter.

Med Jesus Kristus blev ordet kød og mennesket blev frigjort fra stammelovenes stramme regler. Det frisind, som Jesus prædikede,

var fuldstændig i strid med al herskende lov og ret. Jesus spiste, hvad der passede ham, rørte ved og færdedes blandt de udstødte (urene), talte om Guds uendelige kærlighed til sine børn og lærte at vejen til frelse og evigt liv i Paradis sāmænd ikke gik gennem småpjanke som eksempelvis, om et krus var blevet vasket på den ene eller den anden måde, men gennem hjertets renhed, eller med andre ord: åndelighed. I Jesus var Gud ikke leder i småtingsafdelingen, en emsig pendant, der fra sin ophøjede bolig svingede krabasken over rygstykkerne på menneskene, hvis de holdt skeen forkert. I Jesus var Gud nærværende, så nær sine skabninger, at de kunne lukke ham ind i deres hjerter.

Med kristendommen fik mennesket frihed og ansvar for sit eget liv, og derved vendte Jesus sig direkte imod den stammekultur, der var dagens uorden for 2000 år siden. I stedet for at holde sig indenfor de af stammen udstukne regler, gav Jesus tilladelse til, at mennesket kiggede ud over stammefællesskabets snævre horisont, stræbte og søgte, og det er da derfor heller ikke nogen tilfældighed, at de største fremskridt inden for både teknik, kunst, kultur, social omsorg og åndsliv er sket i de senere kristne lande.

Vi kan helt enkelt takke Jesus og hans brud på stammekulturens love og dens snærende bånd for vores ret til at udfolde os individuelt. Jesu ord indeholdt fremskridt og civilisation, og det er helt klart, at han blev anset som en fare af den samtid, han levede i, hvor netop den primitive stammementalitet med dens stærke førere med deres uindskrænkede magt over stammemedlemmerne var altdominerende, og en del af Jesu oprør var da også rettet mod de autoriteter, der per definition er ledere i stammekulturene.

De kristnes senere ugeringer var som sådan helt i strid med Jesu ord og vilje, og skal derfor ses som et tilbagefald til gamle stammetraditioner i et Europa, som inden nationalstaternes opståen omkring 1500 tallet var stammedelt, samt det faktum, at menneskets primitive stammementalitet er ældre end dets civilisation.

Men var Jesus så Gud selv, der steg ned til sine børn for at give os frihed og lede os på den rette vej? Var Jesus Helligånden, der udvalgte Maria? Var Jesus dermed far til sig selv? Var Jesus "Tre i én"? Og hvorfor var han det, og hvorfor gjorde han det, når han som Gud bare kunne materialisere sig, åbenbare sig, slippe for alle de dumme spørgsmål og måske ligefrem være blevet troet lige på

stedet? I hvert fald af de, der havde set ham skabe sig selv ud af den blå luft – med mindre de var blevet så rædselsslagne at de havde forsøgt at dræbe ham på stedet.

Ved at tage menneskeskikkelse, påtog han sig også menneskets vilkår, som menneske foregik han andre mennesker med et godt eksempel, og hans død på korset bliver pludselig forståelig. Han vidste, at med det budskab han kom med, ville han have besvær med at blive troet, uanset om han havde materialiseret sig selv midt på torvet i Jerusalem i myldretiden, eller steg ned til menneskelige vilkår.

Hans korsfæstelse var hans endelige og desperate bevis på, at han elsker os.

Er det så den samme Gud, der lidt mere end 500 år efter sin jordiske død i menneskeskikkelse har ændret mening for at sende Gabriel af sted til Mekka for at genindføre de primitive stammelove, som hindrede mennesket i fremskridt, og som han som menneske var død på korset for at ophæve? Er den Gud, der bar et kærlighedsoffer til mennesket, den samme, som den, der pludseligt hellere vil have noget krigsbytte? Er den Gud, der talte til mennesket om kærlighed, barmhjertighed og tilgivelse, og som selv foregik med et godt eksempel, den samme som den, der pludseligt forlanger hovederne af de, der har fulgt hans bud, på et fad? Er den Gud, der gik imod stammeritualerne, den samme Gud, som senere forlanger ens stammeritualer indført over hele kloden?

Er det samme Gud, vi taler om i kristendommen og Islam?

Svaret turde være indlysende.

Nej!

Gud som politiker?

(I hele sin struktur minder Islam mere om en totalitær ideologi end om en religion,) og så er det underordnet, om man sammenligner med Hitlers "Mein Kampf" med dens budskab om mord og erobring eller gyser over filosofen Bertrand Russells beskrivelser af mødet med Lenin i Moskva som gengivet i hans bog "Upopulære essays" (Gyldendal, 1950, s.157). Heri fortæller Bertrand Russell om sit indtryk af Lenin: "Mit mest levende indtryk var skinhellighed og

mongolsk grusomhed. Da jeg spurgte ham ud om landbrugets socialisering, forklarede han muntert, hvordan han havde ophidset de fattige bønder mod de rige "og de klyngede dem hurtigt op i det nærmeste træ. Ha, ha," Den latter, han brød ud i ved tanken om de myrdede, fik mit blod til at stivne."

I modsætning til nazisme og kommunisme, som om end de var forskellige, havde samme mål: verdenserobring og den totale magt med undertrykkelse af og mord på anderledes tænkende, så har Islam en indlysende fordel. Det her er ikke en psykopatisk Hitlers eller hadefulde Lenins udgydelser, det er skam Allahs egne ord, som de er nøjagtigt nedfældet i en stor bog i himlen.

I totalitære ideologier sættes hensynet til mennesket som individ lavere end hensynet til sagen. Mennesket er den skakbrik, magthaverne rykker rundt med og som ikke blot skal være parat til at blive ofret, hvis sagen fordrer det, men ligefrem føle det ærefuldt at give sit liv i den ædle sags tjeneste, en holdning som findes i både de totalitære politiske ideologier og Islam.

I sit værk fra 1943, "Det åbne samfund og dets fjender", giver den østrigske filosof, Karl Raimund Popper i indledningen følgende beskrivelse af bogens indhold, som det også er gengivet i Politikens bog "Politiske ideologier" (4. udgave 1986, s. 315 – 334) i afsnittet "En kritik af den totalitære statstanke" ved Flemming Steen Nielsen: "Den skitserer nogle af de vanskeligheder, vor civilisation står overfor – en civilisation, som man bedst kan beskrive ved at sige, at den stræber henimod en human og rimelig behandling af mennesker, henimod lighed og frihed – en civilisation, som for resten endnu kun træder sine barnesko, men som vedbliver at gro og udvikle sig til trods for, at den så ofte er blevet forrådt af menneskehedens intellektuelle førerskikkelser. Bogen forsøger at vise, at denne civilisation ikke helt er kommet sig efter fødselens chok: chokket efter overgangen fra det stammeagtige eller "lukkede" samfund, som er domineret af magiske kræfter, og til det "åbne" samfund, som bringer menneskets kritiske og rationelle kræfter til udfoldelse. Den forsøger at vise, at dette overgangens chok er en af årsagerne til, at der gang på gang er opstået reaktionære bevægelser, som har forsøgt og som stadig forsøger at vælte civilisationen og at udvirke en tilbagevenden til stammetilværelsen. Og den gør opmærksom på, at det politiske fænomen, vi i dag kalder totalitarisme, tilhører en

tradition, som er ligeså gammel (eller lige så ung) som vor civilisation selv.”

I selve bogen beskriver Karl Popper forskellen mellem det lukkede samfund, hvor sædvanen, høvdingens bud eller præsternes råd, udgør den højeste autoritet, mens det åbne samfund karakteriseres ved, at den enkelte person er sin egen autoritet, hvorved valget er hans og dermed ansvaret.

”Det lukkede Samfund er karakteristisk ved sin enhed, ved sin kollektive, næsten organiske samfundsstruktur og sin magiske og ukritiske holdning til eksisterende skikke og sædvaner. Mest udpræget finder vi disse træk i det primitive stammesamfund.”

En irrationel erkendelsesopfattelse er et af kendetegnene ved den totalitære tanke. Som Flemming Steen Nielsen citerer: ”Forsøg på en rationel diskussion og en ikke-voldelig afgørelse af uenigheder anses af disse for et tegn på dekadence og svaghed. Vi bør ”tænke med blodet”; vi bør handle instinktivt snarere end fornuftsmæssigt; vi bør adlyde føreren blindt; der er intet, der er objektivt sandt eller falsk, o.s.v.”

Intet under at der i mange vestlige samfund er en del forhenværende totalitært indstillede, der i skuffelse over kommunismens nederlag, har set samme lys i Islam og savlende fortalt os, at ”vi har så meget at lære af denne kultur.”

Totalitarisme er et udslag af en stammekultur, som for flokmenneskets vedkommende betyder tryghed i underkastelsen og den blinde lydighed, mens den for lederskikkelsernes vedkommende betyder uindskrænket magt over flokmennesket, som holdes på plads af en fast håndhævelse af ritualer og ”endelige sandheder”.

Islams oprindelige succes i Arabien skyldtes da netop også denne stammekultur, hvor stammerne kunne identificere sig med Islam ud fra deres gamle stammetraditioner. For bortset fra at Muhammed kastede de oprindelige 360 guder på porten, så bibeholdt han måneguden Alla, og i første omgang også dennes tre døtre, som Muhammed omtaler i de såkaldte sataniske vers, som senere blev forvist fra Koranen.

De gamle stammeritualer som faste, pilgrimsfærd til Mekka med løben omkring den sorte meteorsten og stenkastning mod djævlen blev faste ingredienser i Islam, ligesom også de arabiske stammers sædvane kom til at gå igen i Koranen. Nyt var imidlertid forbudet

mod flerkoneriet, som Muhammed for alle andres vedkommende end sit eget begrænsede til fire, forbud mod drab på nyfødte pigebørn samt påbudet om erobring af andres landområder og rigdomme.

I programmet ”Deadline”, der blev sendt på dansk TV den 13.3.2000, fremgik det, at en imam og en præst besøgte danske skoler for at lære børnene, at vi ”alle er børn af Abraham”. Ved at postulere, at kristne og muslimer har Abraham til fælles, at ”vi er et folk”, gøres det gældende, at vi alle tilhører den semitiske folkestamme og dermed den arabiske stammekultur, hvilket er ren nonsens, idet de europæiske folkestammer aldrig har været nede og vende over Arabien og medførte helt andre traditioner og ritualer til Europa end dem, som var araberne til del.

Men ved at overbevise os om, at det hele er et fedt, og vi er alle fætre og kusiner o.s.v. benytter fortalere de gamle, prøvede totalitære midler om at ”intet er objektivt sandt eller falsk.”

Sandheden er underordnet, målet er totalitærstatens indførelse. Og de intellektuelle som Popper i princippet kalder forrædere er før som nu fuldstændigt ligeglade med, hvilken herre de tjener. Målet helliger midlet.

Det er interessant at iagttage, at netop religionen blev anset som fjende i både fascisme og kommunisme, som altså begge bejler til menneskets primitive stammementalitet, til trygheden i at være en del af fællesskabet og mene som de andre, ikke udskille sig fra mængden, gå så højt op i overholdelsen af alle de ritualer, stammesammenholdet fordrer, at der ikke er tid til at bemægtige sig viden og erkendelse samt suset, når man deltager i de pompøst tilrettelagte opvisninger på, hvad stammens ledere kan afstedkomme, uanset om man marcherer på Den røde Plads, eller står i Bayern med blanke øjne og råber: ”Ein Volk. Ein Reich! Ein Führer”.

I Islam er religionen imidlertid midlet til opfyldelsen af det primitive stammemenneskes drøm om totalitarisme.

Fra at have givet sine børn frihed fra stammekulturens snærende ritualer og givet os erkendelsens lys og retten til at søge og dygtiggøre os, har Gud åbenbart – i skikkelse af Allah – ændret mening og taget hvert et ord tilbage for selv at træde ind i historien som politiker, stammehøvding og hærfører, der nådesløst viser vej mod totalitarismen.

Det kan man jo så tro på. Eller lade være – i hvert fald endnu!

Litteraturliste:

Bibelen

- Den store Encyclopedia, flere forfattere, Gyldendal, påbegyndt 1994
Gyldendals religions historie, Ritualer, Mytologi, Ikonografi, flere forfattere, Gyldendal 1994
Verdens Mytologier, flere forfattere, Munksgaard, Rosinante 1994
Mircea Eliade, De religiøse ideers historie, Gyldendal 1983
Gads Religions Leksikon, flere forfattere, Gads Forlag 1999
Gyldendals Illustrerede Verdenshistorie, bind I-II og III-IV, Fr. Le Sage de Fontenay, Paul Læssøe Müller, Ludvig Krabbe, Gyldendal 1919 og 1922
Atlas Verdenshistorie, bind I & II, Hermann Kinder, Verner Hilgemann, Munksgaards Forlag 1992
Den islamiske Udfordring, Gerhard Konzelmann, Gads Forlag, 1981
Slavernes kyst, slavernes skibe, slavernes øer, Thorkild Hansen, Gyldendal 1968 og 1970
Danmarks Historie, Kolonierne i Asien og Afrika, Ole Feldbæk og Ole Justesen, Politikens Forlag 1980
Heksenes advokat, Gustav Henningsen, Delta Forlag A/S 1981
Englene og al deres væsen, Jørgen V. Hansen, Gyldendal 1996
Den hvide Gud, flere forfattere, Nationalmuseet 1974
Vad är Israel? Ahmed Rami, Kultur Publishing Förlag, 1988
Die Welt des Islams, Martin Robbe, Pahl-Rugenstein Verlag, 1988
La religion vue par un historien, Arnold Toynbee, Gallimard 1964
Histoire de l'Europe des invasions au XVle siècle, Henri Pirenne, Ed. La Renaissance du Livre, Bruxelles 1958
Upopulære essays, Bertrand Russell, Gyldendal, 1950
Politiske ideologier, flere forfattere, Politikens Forlag, 4. udg. 1986
UPP Magazinet 2000
Saudi Arabia – end secrecy end suffering, Amnesty International Briefing, 2000
Koranen